

AGENCIJA ZA PROJEKTOVANJE I PLANIRANJE
NIKŠIĆ
CRNA GORA

GLAVNI PROJEKAT

DOM DONJE ČARAĐE

ELABORAT RUŠENJA

OBRAZAC 1

štambilj projektanta Gordana Vukalović Digitally signed by Gordana Vukalović DN: c=ME, ou=Pravno lice, o=Kov-Atelje doo, 2.5.4.97=VATME-02316528, serialNumber=52058, givenName=Gordana, sn=Vukalović, cn=Gordana Vukalović Date: 2023.12.29 10:22:24 +01'00'	štambilj revidenta
---	---------------------------

INVESTITOR₁	OPŠTINA NIKŠIĆ
OBJEKAT₂	DOM U DONJEM ČARAĐU
LOKACIJA₃	KP.br. 44/1 K.O. ČARAĐE, OPŠTINA NIKŠIĆ
VRSTA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE₄	ELABORAT UKLANJANJA OBJEKTA
PROJEKTANT₅	“KOV ATELJE” D.O.O. NIKŠIĆ, UI. KRSTA KOSTIĆA BB. NIKŠIĆ Odgovorno lice: Kosto Vukalović
ODGOVORNO LICE₆	Kosto Vukalović
ODGOVORNI PROJEKTANT₇	Gordana Vukalović, dipl.ing.građ. (Br.lic. UPI 107/7-348/2)

¹Naziv/ime investitora

²Naziv objekta koji se gradi

³Mjesto gradnje, planski dokument, urbanistička parcela, katastarska parcela

⁴Idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat odnosno projekat održavanja

⁵Naziv privrednog društva, pravnog lica odnosno preduzetnika, adresa ime odgovornog lica

⁶Ime odgovornog lica u privrednom društvu, pravnom licu odnosno ime preduzetnika

⁷Ime vodećeg projektanta, broj licence i potpis

BROJ ELABORATA: 1228-E/23

MJESTO I DATUM: 28.12.2023.god.

ELABORAT UKLANJANJA OBJEKTA

SADRŽAJ ELABORATA

I Opšta dokumentacija

1. Ugovor o izradi dokumentacije
2. Rješenje o registraciji
3. Izvod iz CPRS-a;
4. Licenca privrednog društva;
5. Polisa osiguranja od odgovornosti privrednog društva;
6. Rješenje o imenovanju odgovornog inženjera;
7. Licenca odgovornog projektanta;
8. Potvrda o članstvu u IKCG odgovornog projektanta;
9. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za poslove zaštite na radu;
10. Izjava odgovornog projektanta;

II Tekstualna dokumentacija

1. Tehnički opis
 - 1.1. Postojeće stanje
 - 1.2. Radovi na uklanjanju objekta
 - 1.3. Upravljanje građevinskim materijalom i otpadom
 - 1.4. Uređenje građevinskog zemljišta nakon uklanjanja objekata
2. Tehnički uslovi za izvođenje radova
 - 2.1. Pripremni radovi
 - 2.2. Tehnologija izvođenja radova
 - 2.3. Mjere zaštite na radu
 - 2.4. Zdravstveni i bezbjedonosni standardi
 - 2.5. Zaštita životne sredine
 - 2.6. Reciklaža

III Numerička dokumentacija

1. Dokazi stabilnosti
2. Predmjer i predracun radova

IV Grafička dokumentacija

1. Šema organizacije gradilišta
2. Plan prizemlja
3. Fotografije postojeć stanja

V LIST NEPOKRETNOSTI

***OPŠTA
DOKUMENTACIJA***

D.O.O. KOV - ATELJE
Broj: U-1228/23
NIKŠIĆ 28. 12. 2023. god

CRNA GORA
OPŠTINA NIKŠIĆ

Broj 17-032-268
NIKŠIĆ, 28. XII 2023. godine

UGOVOR O POSLOVNO-TEHNIČKOJ SARADNJI

Zaključen između:

1. **AGENCIJE ZA PROJEKTOVANJE I PLANIRANJE**, Josipa Sladea br.8, Nikšić, PIB:02668343, koju zastupa direktorka Ana Vukotić, dipl.inž.pejz.arh. i
2. „**KOV- ATELJE**“-a **DOO**, ul.Krsta Kostića bb, Nikšić, PIB 02316528, PDV 40/31-00786-6, koga zastupa direktor Kosto Vukalović, dipl.ing.arh.

PREDMET UGOVORA

Član 1

Predmet ovog ugovora je poslovno-tehnička saradnja između Agencije za projektovanje i planiranje i "KOV-ATELJE" – a DOO Nikšić.

Član 2

Ugovorne strane konstatuju da će sarađivati pružajući usluge iz djelatnosti za koje su registrovane, u saglasnosti sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 064/17, 044/18, 063/18 , 011/19, 082/20, 86/22, 04/23) i drugim važećim propisima, normama i standardima koji definišu ovu oblast.

Saradnja po ovom ugovoru obuhvata:

- izrada Elaborata rušenja za objekat MZ Čarađe;
- stručna i tehnička pomoć kod ugovaranja poslova za potpisnike ovog ugovora.

OBAVEZE UGOVORNIH STRANA

Član 3

- Ugovorne strane su saglasne da će u slučaju potrebe i zajedničkog interesa za svoje poslove koji su predmet ovog ugovora uključiti i drugu stranu, u dijelu koji ne mogu samostalno obavljati, pod unaprijed definisanim i dogovorenim uslovima;

- Ugovorne strane su saglasne da će blagovremeno, odgovorno i kvalitetno obavljati sve zajedničke poslove;
- Da će međusobne obaveze u pogledu plaćanja izmirivati u ugovorenom, odnosno zakonskom roku;
- Da će u slučaju raskida ovog ugovora sve započete poslove završiti i izmiriti preuzete obaveze.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 4

Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme s tim što se isti može sporazumno ili jednostrano raskinuti, uz obavezu obavještanja suprotne strane najkasnije u roku od 15 dana od dana dostave akta o raskidu ugovora.

Član 5

Sve eventualne sporove, koji bi proizašli u saradnji između ugovarača, ugovorne strane će rješavati sporazumno. U slučaju spora koji ne bi uspjeli da riješe sporazumno ugovara se nadležnost Privrednog suda u Podgorici.

Član 6

Ovaj ugovor sačinjen je u 4 (četiri) istovjetnih primjeraka, od kojih svaka strana potpisnica zadržava po 2 (dva) primjerka.

DIREKTORKA
Ana Vukotić

DIREKTOR
Kosto Vukalović

CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
PORESKA UPRAVA
CENTRALNI REGISTAR PRIVREDNIH SUBJEKATA
U Podgorici, dana 19.11.2014.god.

Poreska uprava - Centralni registar privrednih subjekata u Podgorici, na osnovu člana 6 st. 1 i člana 21 i 22 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl list RCG", br. 65/01 i 80/04 i "Sl list CG", br. 20/11), na osnovu člana 83 i 86 Zakona o privrednim društvima ("Sl.list RCG" br.6/02 i "Sl.list CG" br. 17/07 ... 40/11, člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG", br.60/03 i "Sl. list CG", br. 32/11) i člana 2 i 3 Upustva o radu Centralnog registra privrednih subjekata ("Sl.list CG", br.20/12), rješavajući po prijavi za registraciju promjene podataka u "KOV-ATELJE" DRUŠTVO ZA PROMET TRGOVINU I USLUGE D.O.O. NIKŠIĆ broj 218266 od 19.11.2014.god. podnosioca

Ime i prezime: Kosto Vukalović
JMBG ili br.pasoša:1005963153959
Adresa:A.Backovića B.B - Nikšić

dana 19.11.2014.god. donosi

RJEŠENJE

Registruje se promjena :statuta, adrese "KOV-ATELJE" DRUŠTVO ZA PROMET TRGOVINU I USLUGE D.O.O. NIKŠIĆ - registarski broj 5-0175420/ 007.

Sastavni dio Rješenja je i Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave.

Obrazloženje

Rješavajući po prijavi , za upis promjene podataka (statuta, adrese) u privrednom društvu "KOV-ATELJE" DRUŠTVO ZA PROMET TRGOVINU I USLUGE D.O.O. NIKŠIĆ utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za promjenu podataka shodno članu 83 i 86 Zakona o privrednim društvima ("Sl.list RCG" br.6/02 i "Sl.list CG" br. 17/07...40/11) i člana 2 i 3 Upustva o radu Centralnog registra privrednih subjekata ("Sl.list CG", br.20/12) , pa je odlučeno kao u izreci Rješenja.

Načelnik

Milo Paunović

Pravna pouka:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu finansija CG u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se predaje preko ovog organa i taksira administrativnom taksom u iznosu od 8,00 €, shodno Tarifnom broju 5 Taksene tarife za administrativne takse. Taksa se uplaćuje u korist računa broj 832-3161-26-Administrativna taksa.

IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH SUBJEKATA UPRAVE PRIHODA I CARINA

Registarski broj 5 - 0175420 / 008
PIB: 02316528

Datum registracije: 23.05.2003.
Datum promjene podataka: 14.04.2021.

"KOV-ATELJE" DRUŠTVO ZA PROMET TRGOVINU I USLUGE D.O.O. NIKŠIĆ

Broj važeće registracije: /008

Skraćeni naziv: KOV-ATELJE
Telefon: +38240231970
eMail: kov_atelje@t-com.me
Web adresa:
Datum zaključivanja ugovora: 07.09.2000.
Datum donošenja Statuta: 22.05.2003. Datum promjene Statuta: 18.03.2021.
Adresa glavnog mjesta poslovanja:
Adresa za prijem službene pošte: KRSTA KOSTIĆA BB. NIKŠIĆ
Adresa sjedišta: KRSTA KOSTIĆA BB. NIKŠIĆ
Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje
Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: DA
Oblik svojine: Privatna
Porijeklo kapitala: Domaći
Upisani kapital: 10,00Euro (Novčani 10,00Euro, nenovčani 0,00Euro)
Stari registarski broj: 1-19162-00

OSNIVAČI:

KOSTO VUKALOVIĆ 1005963153959 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: A.BACKOVIĆA B.B NIKŠIĆ CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

KOSTO VUKALOVIĆ 1005963153959

Adresa: A.BACKOVIĆA B.B NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

KOSTO VUKALOVIĆ 1005963153959

Adresa: A.BACKOVIĆA B.B NIKŠIĆ CRNA GORA

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

Izdato: 14.10.2022 godine u 09:10h

Slavica Đurđevac

OBNOVA / ZAMENA POLISE:	
POL-00182131	
Tip obnove:	Zamena
Broj ponude:	PON-010336/23

POLISA - RAČUN POL-00208849

Zastupnik:	Ristić Slavica, 81-002		
Ugovarač			
Naziv	KOV-ATELJE DOO	MB	02316528
Adresa	KRSTA KOSTIĆA 4, 81400 NIKŠIĆ_GRAD, Crna Gora	Telefon	
Trajanje:	Godišnje osiguranje		
Period osiguranja	23.03.2023 (24:00) - 23.03.2024 (24:00)	Period obračuna	23.03.2023 - 23.03.2024

Predmet osiguranja: Profesionalna odgovornost projekatana: Profesionalna odgovornost projekatana ,revidenata i stručnog nadzora Osiguranje pokriva odštetne zahtjeve naručioca usluga ili trećih lica, uključujući i direktne finansijske gubitke/štete, koji su posljedica stručne greške osiguranika koji posjeduje licencu projektanta i izvođača radova izdatu od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma broj: UPI 107/7-2578/3, i licencu revidenta i stručnog nadzora izdatu od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma broj: 107/7-2579/3, pri obavljanju djelatnosti: izrade projektne (tehničke) dokumentacije, revizije tehničke dokumentacije i stručnog nadzora nad građenjem objekta, a za koje osiguranik odgovara na osnovu zakona u skladu sa uslovima osiguranja.
Vrsta projektovanja,građenja i nadzora:gradjevinsko
Planirani godišnji prihod:50.000eura (3077643)

Vrsta osiguranja:	Osiguranje od projektantske odgovornosti	Šifra:	1310
Osiguranik			
Naziv	KOV-ATELJE DOO	MB	02316528
Adresa	KRSTA KOSTIĆA 4, 81400 NIKŠIĆ_GRAD, Crna Gora	Telefon	

Suma osiguranja		
Uloga	Način ugovaranja	Iznos
Jedinstvena suma osiguranja	Na sumu osiguranja	200.000,00

Franšiza	
Franšiza	Odbitna franšiza iznosi 10% od priznate štete ali najmanje 500 EUR

Obračun za predmet	
Premija	380,00
Popust za nemanje šteta u posljednje tri godine	-38,00
Popust za jednokratno plaćanje premije	-34,20
Komercijalni popust 10% u periodu od 24.10.2022. godine do 24.10.2023. godine	-30,78
Ukupna premija bez poreza	277,02
Porez na premiju	24,93
Ukupna premija sa porezom	301,95

Osiguravajuće pokriće važi za područje Crne Gore
Osiguranje je zaključeno bez garantnog roka
Osiguranje je zaključeno u skladu sa Opštim uslovima za osiguranje odgovornosti projekatana koji su usvojeni 24.05.2018.god. (OU-ODPRK-05/18) i koji su sastavni dio ugovora o osiguranju.
Osiguranje je zaključeno u skladu sa Klausulom za isključenje odgovornosti u slučaju pandemije koja je usvojena dana 23.02.2021. godine (KL-ISKPAND-02/21) i koja je sastavni dio polise osiguranja.
Ukupna isplata odšteta za sve osigurane slučajeve koji se dese u jednoj godini limitirana je iznosom sume osiguranja (godišnji agregat)

POLISA: POL-00208849

Datum štampa: 23.03.2023 09:33

Strana 1 od 3

 Podružničko društvo Sava osiguranje, Adresa sjedišta: ul. Svetlane Kane Radević br.1. 81000 Podgorica, Crna Gora; E-mail: info@sava.co.me; Website: www.sava.co.me
Call center: +382 (0) 20 40 30 20 Žiro račun: Nib banka 530-12245-41, Erste banka 5-40-394-30, Hipotekarna banka 520-528105-61
PDV: 30/31-04077-8 M.B. 02303388 CRPS reg. br. 40004670

Predmet osiguranja: Odgovornost prema trećim licima: Osigurava se profesionalna odgovornost osiguranika koji posjeduje licencu projektanta i izvođača radova izdatu od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma broj: UPI 107/7-2578/3, zbog stručne greške kod građenja objekata odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta, koja se manifestuje odnosno ima za posljedicu tjelesne povrede, oboljenje ili smrt trećih lica (povreda lica), oštećenje, uništenje ili nestanak stvari trećih lica (oštećenje stvari) i/ili direktne finansijske gubitke/štete koje proizilaze iz povrede lica i oštećenja stvari.

U svrhu ovog proširenja naručioc usluge - investitori se smatraju trećim licem.

Broj zaposlenih lica: 4

Karakteristike	Vrijednost	Valuta/Jed. mere
Opis pojedinačne djelatnosti	Svi vidovi građevinarstva (visokogradnja, niskogradnja, završni radovi u građevinarstvu)	
Vrsta osiguranja:	Osiguranje od opšte (zakonske) odgovornosti	Šifra: 1301
Osiguranik		
Naziv	KOV-ATELJE DOO	MB 02316528
Adresa	KRSTA KOSTIČA 4, 81400 NIKŠIĆ_GRAD, Crna Gora	Telefon
Suma osiguranja		
Uloga	Način ugovaranja	Iznos
Jedinstvena suma osiguranja	Na sumu osiguranja	100.000,00
Franšiza		
Franšiza	Učešće osiguranika u šteti iznosi 10% od odštete, a najmanje 250,00 Eur.	
Obračun za predmet		
Premija		263,00
Doplatak za jedinstvenu sumu osiguranja od 100.000 Eur		78,90
Popust za jednokratno plaćanje premije		-34,19
Ukupna premija bez poreza		307,71
Porez na premiju		27,69
Ukupna premija sa porezom		335,40
Teritorijalno pokriva Crna Gora.		
Osiguravajućim pokrićem nisu obuhvaćene indirektna šteta/gubici kao što su izgubljena dobit, prekid rada i ostali slični zahtjevi za (drugu) posrednu štetu.		
Osiguranje je zaključeno u skladu sa Opštim uslovima za osiguranje od odgovornosti koji su usvojeni 29.07.2010.godine (OU-ODG-07/10) i koji su sastavni dio ugovora o osiguranju.		
Osiguranje je zaključeno u skladu sa Klauzulom za isključenje odgovornosti u slučaju pandemije koja je usvojena dana 23.02.2021. godine (KL-ISKPAND-02/21) i koja je sastavni dio polise osiguranja.		
Godišnji agregat šteta je jednak sumi osiguranja.		

UKUPAN OBRAČUN	
Ukupna premija bez poreza	584,73
Porez na premiju	62,62
Ukupna premija sa porezom	637,35
Način plaćanja	U cjelosti

Sve međusobne nesporazume stranke će rješavati mirnim putem, a u slučaju spora ugovaraju nadležnost suda u Podgorici.

Ugovorne strane su saglasne da ukoliko osiguranik ostvari pravo na naknadu štete, osiguravač ima pravo da dug po toj ili nekoj drugoj polisi odbije od iznosa obračunate štete.

Polisa se smatra računom. Oslobođeni plaćanja PDV-a po članu 27. zakona o PDV-u. Osiguravač zadržava pravo ispravke računске ili neke druge greške učinjene od strane zastupnika. Obaveza osiguravača iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-og časa dana koji je u ugovoru o osiguranju naveden kao početak osiguranja, ali nikako prije isteka 24-og časa dana kada je Ugovarač osiguranja uplatio ugovorenu premiju u cjelosti ili prvu ratu premije osiguranja, a prestaje 24-og časa onog dana koji je u ugovoru označen kao istek osiguranja.

Na međusobne odnose ugovarača osiguranja/osiguranika i osiguravača koji nijesu definisani ugovorom o osiguranju primjenjuju su odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Potpisom polise ugovarač osiguranja potvrđuje da je primio Uslove zaključenog osiguranja.

POLISA: POL-00208849

Datum štampa: 23.03.2023 09:33

Akcionarsko društvo Sava osiguranje. Adresa sjedišta: ul. Svetlane Kane Radević br.1, 81000 Podgorica, Crna Gora; E-mail: info@sava.co.me; Website: www.sava.co.me

Call center: +382 (0) 20 40 30 20 Žiro račun: Nib banka 530-12245-41, Erste banka 540-394-30, Hipotekarna banka 520-528105-61

PDV: 30/31-04077-8 M.B. 02303388 CRPS reg. br. 40004670

Strana 2 od 3

Sankcijska klauzula: Osiguravač nije dužan pružiti pokriće, platiti nijednu štetu, niti dati bilo kakvu naknadu, ukoliko bi pružanje takvog pokrića, plaćanje štete ili davanje naknade izložilo osiguravača bilo kakvim sankcijama, zabranama ili ograničenjima po rezolucijama Ujedinjenih nacija ili trgovinskim i/ili ekonomskim sankcijama, zakonima i direktivama bilo koje jurisdikcije koja se primjenjuje na osiguravača.

Ugovarač osiguranja je dužan da plati premiju u cjelosti prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.

M.P. Osiguravač:

M.P. Ugovarač osiguranja:
(puno ime i prezime)

Podružnica Nikšić, NIKŠIĆ_GRAD, 23.03.2023.

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma
Odjeljenje za licenciranje, registar i drugostepeni postupak

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: UPI 14-332/23-503/2

Podgorica, 12.05.2023. godine

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, postupajući po zahtjevu privrednog društva DOO "KOV-ATELJE" NIKŠIĆ, broj UPI 14-332/23-503/1 od 04.05.2023. godine, za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova, na osnovu člana 135 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 4/23), člana 12 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 i 139/22) i čl. 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donijelo je

RJEŠENJE

Privrednom društvu DOO "KOV-ATELJE" NIKŠIĆ, izdaje se

LICENCA projektanta i izvođača radova

na period od **pet godina**.

O b r a z l o Ź e n j e

Aktom broj UPI 14-332/23-503/1 od 04.05.2023. godine, ovom ministarstvu, obratilo se privredno društvo DOO "KOV-ATELJE" NIKŠIĆ, pretežna djelatnost - 7112 - Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, zahtjevom za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova. Uz zahtjev privredno društvo je priložilo sljedeće dokaze:

- 1) rješenje broj UPI 107/7-351/2 od 25.02.2018. godine, kojim je **Kostu Vukaloviću, dipl. inženjer arhitekture - arhitektonsko-projektantski odsjek**, izdata licenca ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta, donijeto od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- 2) ugovor o radu sa Kostom Vukalovićem, broj 0401-2/18 od 01.04.2018. godine, na neodređeno vrijeme;
- 3) rješenje broj UPI 107/7-348/2 od 05.03.2018. godine, kojim je **Gordani Vukalović, dipl. građevinski inženjer - smjer konstruktivni**, izdata licenca ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta, donijeto od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma;

- 4) ugovor o radu sa Gordanom Vukalović, broj 0401-1/18 od 01.04.2018. godine, na neodređeno vrijeme;
- 5) izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata, registarski broj 5 - 0175420 / 008 .

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja a ovo iz sljedećih razloga:

Odredbom člana 122 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je, u bitnom, da je privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant), odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužno da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta radova na građenju objekata, ima najmanje jednog zaposlenog ovlašćenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata. Stavom 2 prethodno navedenog člana propisano je da obavljanje pojedinih poslova iz prethodnog stava projektant, odnosno izvođač radova može da obezbijedi na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlašćenog inženjera za određenu vrstu projekta odnosno radova.

Dalje, članom 137 stav 2 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za privredno društvo izdaje za period od pet godina.

Prema članu 5 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 79/17, 78/21 i 102/21), propisano je da se u postupku izdavanja licence projektanta i izvođača radova provjerava: 1) da li podnosilac zahtjeva u radnom odnosu ima zaposlenog ovlašćenog inženjera; i 2) licenca ovlašćenog inženjera.

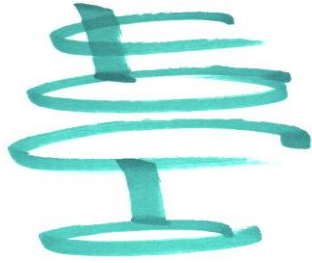
Odredbom člana 136 stav 4 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je da je imalac licence dužan da obavijesti ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani zakonom i pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Petar Vučinić

KOV-ATELJE

D O O NIKŠIĆ,

Društvo za projektovanje, trgovinu i usluge

Ul. Krsta Kostića bb, 81400 Nikšić,

tel. + 382 40 231 970

Matični broj: **02316528**, PDV: **40/31-00786-6**

E – MAIL: kov_atelje@t-com.me

Na osnovu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list" Crne Gore br. 64/17 od 06.10.2017, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 04/23) i Pravilnika o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekata ("Sl.list Crne Gore" 44/18 od 06.07.2018.god), donosim sledeće:

RJEŠENJE

O imenovanju odgovornog inženjera za izradu:

ELABORATA UKLANJANJA OBJEKTA U DONJIM ČARAĐAMA

INVESTITOR: OPŠTINA NIKŠIĆ

LOKACIJA: K.P. 44/1, K.O. ČARAĐE, NIKŠIĆ

imenuje se: **Gordana Vukalović, dipl.ing.građ.**

Imenovani projektant je dužan, da navedeni elaborat uradi u skladu projektnim zadatkom i važećim tehničkim propisima i standardima koji važe za ovu vrstu posla.

Nikšić,
decembar, 2023.

Izvršni direktor:
Kosto Vukalović, dipl.ing.arh.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR
I LICENCIRANJE
Direkcija za licenciranje
Broj: UPI 107/7 – 348/2
Podgorica, 05.03.2018. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, rješavajući po zahtjevu Vukalović Gordane, dipl. građ. inženjera, iz Nikšića, za izdavanje licence za ovlaštenog inženjera, na osnovu člana 135 st. 1 i 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 64/17) i člana 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

R J E Š E N J E

1. IZDAJE SE VUKALOVIĆ M. GORDANI, dipl. građevinskom inženjeru – smjer konstruktivni, iz Nikšića, LICENCA ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.
2. Ova Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

O b r a z l o ž e n j e

Aktom, br. UP I 107/7-348/1 od 05.02.2018.godine, Vukalović Gordana, dipl. građ. inženjer, iz Nikšića, obratila se ovom ministarstvu zahtjevom za izdavanje licence ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Uz zahtjev imenovana je ovom ministarstvu dostavila sledeće dokaze:

- Diplomu o završenim studijama, izdatu od strane Građevinskog fakulteta, Univerziteta »Veljko Vlahović« u Titogradu, br. 68 od 17.01.1990.godine;
- Rješenje br. 03-604/3 od 29.01.2009.godine, izdato od strane Ministarstva za ekonomski razvoj Crne Gore, kojim se izdaje licenca kojom se utvrđuje ispunjenost uslova za izradu projekata konstrukcija za objekte visokogradnje;
- Rješenje br. 03-604/4 od 29.01.2009.godine, izdato od strane Ministarstva za ekonomski razvoj Crne Gore, kojim se izdaje licenca kojom se utvrđuje ispunjenost uslova za rukovođenje izvođenjem građevinskih i građevinsko-zanatskih radova na objektima visokogradnje;
- Akt Ministarstva pravde, br. 05/2-72-2124/18/10 od 28.02.2018.godine, kojim je izdato uvjerenje da u kaznenoj evidenciji ne postoje podaci o osuđivanosti za imenovanog;
- ovjerenu fotokopiju radne knjižice i ovjerenu kopiju lične karte.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je podnijeti zahtjev pa je odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja, a ovo sa sledećih razloga:

Naime, članom 123 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata («Službeni list Crne Gore» br. 64/17), propisano je da ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenje objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta.

Članom 3 stav 1 tačka 1 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci („Službeni list Crne Gore“ br. 79/17), utvrđene su vrste licenci, a između ostalih i licenca ovlaštenog inženjera koja se izdaje fizičkom, licu za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta.

Članom 4 stav1 tač. 1-4. Pravilnika, utvrđeno je da se u postupku izdavanja licence ovlaštenog inženjera, provjerava:

1. identitet podnosioca zahtjeva;
2. da li podnosilac zahtjeva posjeduje visoko obrazovanje, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija, odnosno da li je izvršeno priznavanje inostrane obrazovne isprave najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija;
3. da li podnosilac zahtjeva ima najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenju objekta sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i
4. da li je podnosilac zahtjeva osuđivan za krivično djelo za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti.

Stavom 3 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se radno iskustvo u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatra radno iskustvo u svojstvu saradnika na izradi tehničke dokumentacije na građenju objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta. Stavom 4 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se izuzetno od stava 3 ovog člana, fizičkom licu koje posjeduje licencu za izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata, izdatu po propisima koji su važili do donošenja ovog propisa, radno iskustvo može dokazati na osnovu uvida u dokumentaciju koja je bila osnov za njeno izdavanje.

Članom 137 stav 1 Zakona, propisano je da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Rješavajući po predmetnom zahtjevu, a na osnovu uvida u dostavljene dokaze, ovo ministarstvo nalazi, da su se u konkretnoj pravnoj stvari stekli uslovi za primjenu čl. 123 stav 1 i 135 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a u vezi čl 3 stav 1 tač. 1 i čl. 4 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci.

Saglasno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Nataša Pavicevic

INŽENJERSKA KOMORA CRNE GORE

Broj:05-1401

Podgorica, 11.05.2023. godine

Na osnovu čl. 143, čl. 146 stav 1 tačka 2 i čl. 149 stav 1 tačka 1
Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata
(„Službeni list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 004/23)
i evidencije Registra članova Inženjerske komore Crne Gore, izdaje se

POTVRDA

o članstvu u Inženjerskoj komori Crne Gore

GORDANA M. VUKALOVIĆ, diplomirani inženjer građevinarstva iz Nikšića,
član je Inženjerske komore Crne Gore do **31.12.2023.** godine.

Reg.br. 927

REPUBLIKA CRNA GORA
**MINISTARSTVO RADA I
SOCIJALNOG STARANJA**

Broj: 1 - 1902

Podgorica, 15.06.2006. godine

Na osnovu člana 18 Pravilnika o polaganju stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite na radu ("Službeni list RCG", broj 67/05) Ministarstvo rada i socijalnog staranja **izdaje**

U V J E R E N J E

O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU ZA POSLOVE ZAŠTITE NA RADU

GORDANA VUKALOVIĆ

(ime i prezime)

VII STEPEN, DIPLOMIRANI INŽENJER GRAĐEVINE

(stepen i vrsta školske spreme)

28.09.1962. god. Tutin, Srbija

datum i mjesto rođenja

Nikšić, ul. IV Crnogorske S 72

prebivalište, adresa

dana **6.06.2006. god.** pred Ispitnom komisijom je položila **stručni ispit za poslove zaštite na radu**

— **MINISTAR,** —

Slavoljub Stijepović

**IZJAVA ODGOVORNOG INŽENJERA DA JE TEHNIČKA DOKUMENTACIJA
IZRAĐENA U SKLADU SA VAŽEĆIM PROPISIMA**

OBJEKAT:

DOM U DONJIM ČARAĐAMA

LOKACIJA:

KP. br. 44/1 K.O. ČARAĐE, NIKŠIĆ

VRSTA I DIO TEHNIČKE DOKUMENTACIJE:

ELABORAT UKLJANJANJA OBJEKTA

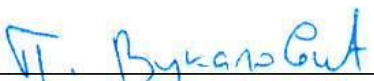
ODGOVORNI INŽENJER:

Gordana Vukalović, dipl. ing. građ. (Br. lic. UPI 107/7-348/2)

IZJAVLJUJEM,

da je ovaj projekat urađen u skladu sa:

- Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i podzakonskim aktima donešenim na osnovu navedenog zakona;
- posebnim propisima koji direktno ili na drugi način utiču na osnovne zahtjeve za objekte;
- pravilima struke i
- urbanističko tehničkim uslovima.

(potpis odgovornog inženjera)

Nikšić, decembar, 2023 god.
(mjesto i datum)

(potpis odgovornog lica)

***TEKSTUALNA
DOKUMENTACIJA***

TEHNIČKI OPIS

Ovim elaboratom je tehnički razrađeno rješenje, postupci i način uklanjanja objekta i način obezbjeđenja, primjene i sprovođenja mjera zaštite na radu pri rušenju postojećeg objekta u Donjim Čarađama na kat.parc.br. 44/1 K.O.Čarađe, Opština Nikšić. Objekat se uklanja zbog dotrajalosti u cilju oslobađanja lokacije za izgradnju novog objekta.

1.1.Opis postojećeg stanja

Objekat se nalazi na kat.parc.br. 44/1 K.O. Čarađe, Opština Nikšić. Parcela je pozicionirana uz javni put, sa pristupnim kolskim putem do objekta.

Objekat je prizemni, okvirne površine oko 144 m². Ne postoji investiciono-tehnička dokumentacija o izgradnji objekta, te su debljine i materijali konstruktivnih elemenata usvojeni na osnovu mjerenja i izjave vlasnika.

Objekat je pravougaone osnove, gabarita 9,60m x 15.00 m.

Konstrukcija objekta je zidana. Temelji i zidovi objekta su od zidani od kamena d=50 cm, što predstavlja osnovni konstruktivni sistem objekta.

Plafonska konstrukcija drvena.

Pretpostavka je da su temelji objekta trake od kamena ili nearmiranog betona.Podna ploča je betonska.

Krov je dvovodni kosi, krovna konstrukcija je drvena. Krovni pokrivač je crijep.

Fasadni otvori su drveni ostakljeni običnim staklom, krilo na krilo.

Unutrašnja obrada poda je daska.

Godina izgradnje nije poznata.

Opšti utisak je da je objekata nije održavan ali ne prijete opasnost od urušavanja.

Objekat je u posjedovnom listu upisan kao objekat bruto površine 144 m².
Godina izgradnje objekta nije upisana.

1.2.Uklanjanje objekta

Uklanjanje objekata će se sprovesti u fazama i to:

A/Organizacija gradilišta - pripremni radovi sa mobilizacijom potrebne opreme i građevinskih mašina;

Prije početka radova potrebno je osigurati slobodan prostor za kretanje radnika i mašina oko i unutar objekta.

Radni prostor treba osigurati od neovlaštenog pristupa, adekvatnom ogradom koja je postavljena na odgovarajućoj udaljenosti od objekata koja se ruši. Kod ulaza na gradilište treba postaviti znakove koji upozoravaju na izvođenje radova rušenja i sprečavaju pristup prolaznika na područje rušenja.

Izvođač radova dužan je na predmetnoj građevini izvršiti vizualni pregled svih konstruktivnih elementa, sumljiva mjesta probno udaranjem ručnim alatom otvoriti, detektirati potencijalna slaba mjesta, po potrebi izvršiti podupiranja ili razupiranja zidova i slično.

Za vrijeme izvođenja pripremnih radova potrebno je izvesti sljedeće radove:

- od strane ovlaštenih službi isključiti sve električne instalacije iz mreže. Fizički odvojiti dovode svih instalacija, a dovodne vodove blindirati, tako da cjelokupna lokacija bude bez struje.

- onemogućiti bilo kakva oštećenja komunalnih vodova koji ostaju u funkciji.

Rušenju građevine ne smije se pristupiti dok nijesu izvršene sve pripreme, sva potrebna rasterećenja te eventualno potrebna osiguravanja na pojedinim mjestima.

B/ Rušenje objekta

Rušenje objekata će se izvesti suprotno od redosleda radova pri građenju: od krova do poda u određenim vertikalnim i horizontalnim fazama.

Redosljed uklanjanja dijelova predmetnog objekata je sledeći:

1. Demontažni radovi u objektu do “ogoljenja” konstrukcije;

Postupku rušenja objekta prethodi faza demontažnih radova svih otvora, podova, instalacija i opreme i drvene krovne konstrukcije, a koja ima za cilj da ogoli konstrukciju.

Ova faza se izvodi ručno.

Lagerovanje iste se vrši na lokaciji, nakon uklanjanja objekata će se utovariti i odvesti sa lokacije u režiji Investitora.

2.Mašinsko rušenje objekata

Mašinsko rušenje konstrukcije će obuhvatit rušenje spoljašnjih zidova, uklanjanje podne ploče i temeljne konstrukcije.

Mašinsko rušenje će se obaviti pomoću građevinskih mašina prilagođenih za ovakve poslove.

3.Skladištenje iskoristivog građevinskog otpada

Iskoristivi građevinski otpad je onaj koji se može reciklirati (recycling), tj. obraditi posebnim postupcima i ponovno upotrijebiti za gradnju (re-use).

4.Trajno deponovanje neiskoritivog otpada

Odstranjivanje otpada vrši se na lokaciji koja je za tu namjenu određena prostorno planskim dokumentom, kao i u postrojenjima ili objektima koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom.

C/ Reciklaža materijala

Reciklaža materijala zavisi od dobro organizovanog rušenja građevine. U pripreмноj fazi (sortiranje i odlaganje), moraju se razdvojiti materijali koji imaju upotrebnu vrijednost u zatečenom obliku i koje treba sačuvati u postupku rušenja, te materijali koje je potrebno ukloniti radi spriječavanja trajnog zagađenja okoline prilikom deponovanja.

1.1. Upravljanje građevinskim materijalom i otpadom

Prema osobinama otpad može biti:

- *Inertni otpad*

ne sadrži ili sadrži vrlo malo materija koje podliježu fizičkoj, hemijskoj i biološkoj razgradnji - ne ugrožava okolinu,

- *Opasni otpad*

ima neku od osobina: eksplozivnost, zapaljivost, reaktivnost, toksičnost, nagrivanje, nadražljivost, infektivnost, karcinogenost, mutagenost, svojstvo ispuštanja otrovnih plinova hemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom.

Građevinski otpad nastaje svakodnevno u toku:

- gradnje, rušenja i rekonstrukcije građevina,
- gradnje i popravke infrastrukture,
- prilikom proizvodnje građevinskih proizvoda, kao i
- nakon prirodnih nepogoda ili katastrofa (npr. zemljotresi, poplave, obrušavanja tla itd.).

Prema agresivnosti, građevinski otpad se grupiše u sljedeće grupe:

- agresivan i potencijalno agresivan,
- inertan (mineralni) otpad,
- neinertan otpad.

1.2. Agresivan i potencijalno agresivan material

U građevinskom otpadu mogu se pojaviti opasne supstance koje zahtijevaju poseban tretman. Osim različitih primjesa koje građevinski otpad čine opasnim, posebno značajno mjesto zauzimaju proizvodi na bazi azbesta koji su se dugo upotrebljavali u građevinarstvu kao izolacioni i pokrovni materijal.

- Materijali koji sadrže agresivne komponente (azbest, olovo, katran, boja, zaštitni premazi, ljepila, veziva, neke plastike)
- Materijali koji postaju agresivni uslijed višegodišnjeg boravka u agresivnim sredinama (primjer industrijski objekti unutar kojih se proizvode ili koriste za proizvodnju hemikalija),
- Materijali koji su agresivni ako nisu očišćeni od agresivnih primjesa i/ili su naknadno pomiješani s istim (tipičan primjer boja sa primjesama olova nemarno bačena na gomilu opeke ili betonskih elemenata).

Agresivne i potencijalno agresivne komponente prisutne prilikom rušenja građevina:

- materijali na bazi azbesta
- drvo zaštićeno premazima
- izolacioni materijal
- električna oprema koja sadrži toksine
- materijali koji sadrže CFC iz hladnjaka
- materijali koji sadrže CFC iz protivpožarnih aparata
- radionuklidi

- biološki agensi
- prazne ili djelimično prazne plinske boce (korištene pri rezanju, zavarivanju, itd.).

1.3. Inertna (mineralna) grupa građevinskog materijala

U ovu grupu spadaju materijali koji nemaju osobine agresivnih kao što su npr. opeka, crijep, beton itd. Ovdje se u pravilu radi o velikim količinama materijala koji se mogu reciklirati i ponovno upotrijebiti.

1.4. Neinertna grupa građevinskog materijala

Ovoj grupi pripadaju materijali koji kao ugrađeni nemaju osobine agresivnih, dok u zavisnosti od načina odlaganja mogu da poprime te osobine. Npr. tehnološki obrađeno drvo prilikom spaljivanja ispušta toksine. Isto vrijedi i za plastični i tekstilni građevinski otpad. Također, odlaganjem gipsa na deponije, hidrogen sulfid prelazi u štetni (kiseli) plin. Ova reakcija može narušiti i kvalitet agregata u slučaju velikih količina gipsa na odlagalištu. Ostali predstavnici ove grupe su plastika, metali, drvene obloge, vrata, prozori, posebno sa PVC-okvirima.

Detaljnim pregledom objekata ustanovljeno je da materijali koji su korišćeni u procesu izgradnje ne spadaju u kategoriju otpada opasnog po čovjekovu okolinu. Ti materijali su prirodnog porijekla. Dominiraju: drvo, opeka, beton... Znači sa stanovništa zaštite životne sredine na predmetnom objektima nema opasnog otpada koji bi se morao separatno sakupljati i evakuisati.

1.5. Uređenje građevinskog zemljišta nakon uklanjanja objekta

Nakon uklanjanja objekta potrebno je rasformirati gradilište. Teren koji je bio zauzet za vrijeme obavljanja radova rasčistiti: demontirati ogradu (ukoliko se postavljena ograda ne zadržava za potrebe izgradnje novoplaniranog objekta,) transportovati višak materijala opreme i otpadnog materijala sa lokacije na deponiju.

Nadalje potrebno je demontirati sve eventualno izvedene komunalne priključke i sl.

Izvođač radova na uklanjanju objekta je dužan poravnati teren i izvršiti sve neophodne zahvate u smislu saniranja zemljišta sa koga je uklonjen objekat.

***TEHNIČKI USLOVI ZA
IZVODJENJE RADOVA***

2.1. PRIPREMNI RADOVI

Predmetni objekat se trenutno ne koristi. Nakon što Investitor dobije dozvolu za uklanjanje objekta od nadležnih institucija pristupiće se izvršenju faze pripremnih radova koja obuhvata:

- uklanjanje opreme iz objekta
- obezbeđenja granica objekta

Prije početka radova na uklanjanju objekta potrebno je izvršiti provjeru svih eventualnih napojnih vodova u okolini objekta radi mogućeg oštećenja pril.kom rada građevinske mehanizacije

2.1.1. OBEZBJEĐENJE GRANICA RADOVA NA UKLANJANJU OBJEKATA

Gradilište mora biti obezbjeđeno od neovlaštenog pristupa i prolaza svim licima osim zaposlenih angažovanih na izvođenju radova. Ukoliko je neophodno prisustvo ili prolaz drugih on će se izvršiti uz saglasnost rukovodioca gradilišta, upotrebom odgovarajuće signalizacije, a u slučaju dužeg zadržavanja prolaznika potrebno je primijeniti mjere za nesmetano odvijanje saobraćaja. Skladištenje neophodnih materija i sredstava rada izvršiti bez opasnosti ugrožavanja saobraćajnica i sigurnosti lica koja prolaze u neposrednoj blizini gradilišta.

Neposredno na prilazima gradilištu postaviti će se tabla sa informacijama o Izvođaču i Investitoru radova sa sledećim tekstom

- «GRADILIŠTE»,
- «ZABRANJEN PRISTUP NEZAPOSLENIM LICIMA»
- «OBAVEZNA UPOTREBA ZAŠTITNE OPREME»,
- «OPASNOST OD PADA SA VISINE».

2.1.2. UREĐENJE I ODRŽAVANJE PRISTUPNIH SAOBRAĆAJNICA (PRILAZI, PROLAZI, PUTEVI...)

Da bi se radovi normalno odvijali potrebno je do objekta obezbediti normalne pristupe kako za sva mehanizovana sredstva tako i za zaposlene.

Kod korišćenja javnih saobraćajnica i puteva izvođač radova će to obavljati na propisan način tako da ne ometa odvijanje normalnog saobraćaja i ne smije dozvoliti zatrpavanje prolaznih puteva i saobraćajnica građevinskim ili sličnim materijalom, opremom itd.

Za prilaz, istovar i utovar materijala treba da postoji siguran transportni put kao i utovarno – istovarne površine.

Uređenje postojećih unutrašnjih saobraćajnica na gradilištu izvršit će odgovorni rukovodilac prema potrebi organizacije gradilišta i tehnološkog procesa gradilišta.

Ovaj put mora biti potrebne nosivosti .Brzina saobraćaja na gradilištu mora se ograničiti na 10km/h , a i manje ako to zahtjeva sigurnost kretanja zaposlenih na gradilištu , te postaviti saobraćajni znak za ograničenje brzine na ulazu u gradilište.

Saobraćajnice na gradilištu moraju biti propisano označene sa putokazima na istima a svako nepotrebno zadržavanje je najstrožije zabranjeno, kao i nepotrebno odlaganje materijala i opreme.

2.1.3. SMJEŠTAJ, ISHRANA I PREVOZ ZAPOSLENIH NA GRADILIŠTU I SA GRADILIŠTA

Zaposleni angažovani na rušenju objekata,će biti smješteni u režiji poslodavca. Ishrana zaposlenih će biti organizovana na gradilištu u režiji poslodavca.Prevoz zaposlenih biće organizovan u sopstvenoj režiji od mjesta stanovanja do mjesta rada na gradilištu.

2.1.4. SANITARNI ČVORovi NA GRADILIŠTU

Sanitarni čvor na ovom gradilištu obuhvata izgradnju:

- tipskih, poljskih ili higijenskih nužnika, i to jedan na 30 zaposlenih .Nužnike treba svaki dan hlorisati, a podove izraditi od materijala koji se lako održava;
- Umivaonici koji se mogu izraditi sa koritom po principu:
- jedna česma do 25 zaposlenih.Za odvod prljave vode treba koristiti septičke jame.
- kupatilo sa toplom i hladnom vodom po principu; jedan tuš na najviše 20 zaposlenih.

Sanitarni čvor na gradilištu mora se locirati na najpovoljnije mjesto, a ujedno ga treba dovoljno udaljiti od stambenih i drugih objekata .

Za dezinfekciju sanitarnog čvora (nužnika, kupatila i umivaonika) koristiti TEGO-51, halamid ili hozocid.

2.1.5. UREĐENJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJA NE GRADILIŠTU

Zaštiti od električne struje potrebno je posvetiti naročitu pažnju s obzirom da je električna energija pogonska snaga većine mašina uređaja i postrojenja koja se koriste na gradilištu.

Priključenje prenosnog alata i sl. izvršiće se na priključak van objekta planiranog za rušenje Svaka mašina mora imati sklopku za uključenje odnosno isključenje a produžni električni kablovi će se zaštititi od mehaničkih oštećenja.

Svi električni uređaji će se zaštititi od previsokog napona dodira jednom od mjera zaštite (zaštitno uzemljenje,nulovanje zaštitne sklopke) a prije puštanja uređaja u pogon izvršit će se kontrola zaštite od opasnog napona dodira .Ukoliko su elektro uređaji smješteni na otvorenom prostoru moraju biti zaštićeni od nepovoljnih atmosferskih uticaja.

Kablovi i slobodni vodovi moraju biti tako postavljeni da se preko istih ne kreće i da isti ne ometam prolaz ili prilaz a u eventualnom slučaju gdje to nije moguće izbjeći postavljaju se u čvrstu mehaničku zaštitu ili podižu na određenu visinu.

Za korisceme ručnog i prenosnog alata potrebno je koristiti sniženi napon od 42 volta odnosno od 24 volta.

2.2. TEHNOLOGIJA IZVOĐENJA RADOVA

Pri rušenju objekata u urbanim sredinama- tehnologija mašinskog rušenja danas predstavlja najkvalitetnije i najsigurnije rešenje.

Prednosti ove tehnologije su:

- sigurno i najbrže rušenje bez vibracija buke ili prašine (korišćeniem vodene zavjese)
- najjeftinija metoda u poređeniu sa ostalim tehnologijama rušenja
- sa ekološkog aspekta ovo je jedino prihvatljivo rešenje uklanjanja građevinskih objekata.

Rušenje objekata će se izvesti suprotno od redosleda radova pri građenju: od krova do poda u određenim vertikalnim i horizontalnim fazama:

- Demontaža svih instalacija u objektu (elektro instalacija i telekomunikacione opreme koja već ranije nije uklonjena)
- Demontaža stolarije i bravarije
- Demontaža krovnog pokrivača
- Demontaža krovne konstrukcije
- Mašinsko rušenje fasadnih zidova.

Rušenje objekata izvodi se prema dokumentaciji urađenoj na osnovu podataka dobijenih predhodnim detaljnim izviđanjem i snimanjem objekata i okoline.

Dokumentacija za rušenje objekta sadrži:

- opis izabrane metode rušenja sa redosledom radova i
- mjere zaštite na radu pri rušenju.

Dokumentacija o rušenju utvrđuje:

- zone sigurnosti, označava ih i utvrđuje njihove granice,
- mjere za obezbjeđenje objekta i saobraćaja izvan zona sigurnosti i
- plan prilaza za zaposlene do zone sigurnosti

Prije početka radova na rušenju objekta - postojeće instalacije električne struje, vodovoda, kanalizacije, ventilacione i druge instalacije ukloniti ili obezbijediti tako da u toku rušenja objekta i pri radovima na račiscavanja ne prouzrokuju opasnost po zaposlene.

Prije početka rušenja objekata ugroženo područje oko objekata se ograđuje ili na drugi način obezbjeđuje od prisustva ili ulaska lica i sredstava saobraćaja.

Rušenje objekta mogu da vrše samo zaposleni koji su stručno osposobljeni i obučeni za rušenje i pod neposrednim i stalnim nadzorom određenog stručnog lica na gradilištu.

Na gradilištu na kome se vrši rušenje postaviti:

1.Znakove opasnosti:

- «OPASNOST OD VISEĆEG TERETA»
- «OPASNOSTI OD PADA TERETA SA VISINE»
- «OPASNOST OD PADA SA VISINE»

2.Znak opšte informacije:

- «PRILAZ NEZAPOSLENIMA STROGO ZABRANJEN»

3.Znakove obaveze:

- «OBAVEZNA ZAŠTITA OČIJU»
- «OBAVEZNA ZAŠTITA GLAVE»
- «OBAVEZNA ZAŠTITA RUKU»
- «OBAVEZNA ZAŠTITA NOGU»
- «OBAVEZNA UPOTREBA ŠTITNIKA ZA OČI I LICE»
- «OBAVEZNA UPOTREBA ZAŠTITNOG POJASA»

Planirani početak radova na ovom gradilištu je nakon dobijanja dozvole- saglasnosti za rušenje objekta, a završetak radova je predviđen za 5 radnih dana.

Na ovom gradilištu će učestvovati zaposleni slijedećih zanimanja:

- Rukovodni zaposleni 1 ,
- NK 3
- KV 1
- VKV 1
- rukovaoci mašinama.

Izvođač radova je dužan da na gradilištu vodi građevinski dnevnik u dva primjerka a koji svakodnevno potpisuju nadzorni organ i rukovodilac gradilišta.

U građevinski dnevnik upisuju se činjenice i okolnosti koje nastaju u toku izvođenja radova, tok radova, početak radova, bitne činjenice za kvalitet radova, registrovanje eventualnih izmjena u tehničkoj dokumentaciji, zastoji u radu , vremenske prilike i slično.

Izvođač radova može otpočeti radove na ovom gradilištu kada izvrši pripremu i uređenje gradilišta u skladu sa ovim elaboratom uz predhodnu prijavu o otvaranju gradilišta uz elaborat o uređenju gradilišta dostavljen organu za vršenje poslova inspekcije zaštite na radu.

Elaborata je izrađen u skladu sa sledećim zakonskim propisima:

- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl list CG“ broj 34/14)
- Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije („Sl. List Crne Gore“ br. 44/18)
- Pravilnik o zaštiti na radu u građevinarstvu (Sl. SFRJ br 42/68 i 45/68)
- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl.list Crne Gore br 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 , 82/20 i 04/23)
- Zakon o zaštiti i spašavanju (Sl. list RCG br 13/07 05/08 86/09 32/11 54/16)
- Pravilnik o sadržaju elaborata o uređenju gradilišta (Sl list RCG br 4/99)
- Pravilnik o mjerama zaštite prilikom ručnog prenošenja tereta (Sl. list Crne Gore 29/15)'
- Pravilnik o zaštitnim mjerama protiv opasnosti od električne struje u radnim prostorijama i na radilištima (Sl. list RCG 06/86 i 16/86);
- Pravilnik o načinu vođenja i sadržini građevinskog dnevnika građevinske knjige i knjige inspekcije (Sl. list Crne Gore 81/2008);
- Pravilnik o načinu i postupku osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad (Sl. list Crne Gore 57/06);
- Pravilnik o postupku i rokovima za vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslovima radne sredine (Sl. list RCG 71/05)
- Pravilnik o vođenju evidencije iz oblasti zaštite na radu (Sl list 67/2005)
- Pravilnik o opremi lične zaštite (Sl. list Crne Gore 17/15)
- Pravilnik o mjerama zaštite na radnom mjestu (Sl. list Crne Gore 040/15)
- Pravilnik o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu (Sl. list Crne Gore 040/15)
- Pravilnik o znakovima za zaštitu i zdravlje na radu (Sl. list Crne Gore 024/15)
- Pravilnik o sadržaju mjera specifične zdravstvene zaštite zaposlenih (Sl. list RCG 044/06)
- Pravilnik o načinu i postupku procjene rizika na radnom mjestu (Sl. list Crne Gore 43/07 14/14)
- Pravilnik o sadržaju elaborata o pripremnim radovima (Sl. list Crne Gore 80/08)
- Rješenje o donesenim crnogorskim standardima iz oblasti bezbjednosti zaštite i životne sredine (lična zaštitna oprema) (Sl list Crne Gore 043/08)

2.3. MJERE ZAŠTITE NA RADU

2.3.1. NAPOMENA IZVOĐAČU RADOVA

Izvođač radova na uklanjanju predmetnog objekta pored propisanih obaveza i postupaka u ovom Elaboratu dužan je da najkasnije pet dana prije početka radova - Inspekciji rada dostavi u pisanoj formi prijavu o početku radova ukoliko:

1. izvodi radove duže od 30 radnih dana na kojima je istovremeno angažovano više od 20 lica
2. ukoliko će radovi trajati duže od 15 mjeseci
3. ukoliko angažuje više od 500 lica pri rušenju objekta

2.3.2. NAPOMENA RUKOVODIOCU GRADILIŠTA

U elaboratu su postavljeni zahtjevi za način organizovanja i sprovođenja mjera zaštite na radu, odnosno određen je kriterijum kojeg se na gradilištu mora pridržavati. Za sve radove, koji se na gradilištu obavljaju, a kod kojih se pojavljuju izvori opasnosti, elaboratom moraju biti utvrđene odgovarajuće mjere zaštite. Zaposleni koji se ne pridržava propisanih mjera zaštite na radu, ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima i opremom i radi protivno upustvima za bezbjedan rad, čini težu povredu radne dužnosti. Takvog zaposlenog rukovodilac gradilišta je dužan da udalji sa rada i da protiv njega pokrene postupak zbog kršenja radnih obaveza.

Ukoliko u toku izvođenja radova nastupe bitne izmjene u postupku izvođenja radova, izmjene se nacrti, ugovore dopunski radovi i sl.

Rukovodilac gradilišta dužan je zahtjevati dopunu i izmjenu određenog djela elaborata.

Nakon predaje objekta investitoru elaborat se zajedno sa stalnom dokumentacijom mora odložiti u arhivu.

Elaborat mora biti lako dostupan cjelokupnom tehničkom osoblju na gradilištu, a na zahtjev organa nadzora mora se podnijeti na uvid.

2.3.3. ORGANIZOVANJE PRVE POMOĆI NA GRADILIŠTU PRI UKLANJANJU OBJEKATA

U skladu sa Opštim aktom društva tehničko i nadzorno osoblje kao i 2% od ukupnog broja zaposlenih na gradilištu moraju biti osposobljeni za pružanje prve pomoći. Zaposleni koji su osposobljeni za pružanje prve pomoći moraju biti snabdjeveni pisanim upustvom o pružanju prve pomoći.

Materijal i oprema za pružanje prve pomoći

Na gradilištu se mora nalaziti ormarić snabdjeven sanitetskim materijalom i sredstvima za pružanje prve pomoći:

- 2 flaster zavoja
- 5 manjih i 5 većih sterilnih (prvih) zavoja za prvu pomoć
- 4 komada kaliko - zavoja dužine 5m a širine 8cm
- 2 trougle marame i 4 sigurnosne igle
- 3 paketića bijele vate od 10gr i 1 paket obične vate od 100gr
- 6 komada naprstka od kope u tri veličine
- 1 makaze za rezanje zavoja sa zavrnutom glavom
- 1 manja anatomska pinceta
- Esmarh guma 80 do 100 cm dužine a 2,5 cm širine
- 4 udlage za prelom kostiju vatirane i
- po 2 komada Kramerovih podveski po 100cm i 2 komada po 50 cm dužine a 10cm širine.

U ormariću se ne smije stavljati materijal koji se ne smatra sanitetskim materijalom. Ormarić se mora održavati u urednom stanju.

Ormarić mora biti smješten u kancelariji rukovodioca i zaključan.

Ključ se mora nalaziti kod lica koje je osposobljeno i određeno za pružanje prve pomoći na gradilištu i ne smije se iznositi van kruga gradilišta.

Ormarić za pružanje prve pomoći mora biti obojen bijelom bojom i označen crvenim krstom. Na ormariću moraju biti označene sledeće informacije:

telefonski broj hitne pomoći: 124

najbliža zdravstvena stanica:

imena radnika osposobljenih za pružanje prve pomoći:.....

telefonski broj inspekcije rada:.....

telefonski broj vatrogasne jedinice: 123
telefonski broj MUP-a Cme Gore: 122

Organizacija pružanja prve pomoći

Osobe osposobljene za pružanje prve pomoći dužne su hitno intervenirati u slučaju povrede ili naglog oboljenja zaposlenih na gradilištu. Ukoliko je povreda takve prirode da se hitna intervencija na gradilištu ne može smatrati konačnom već je potrebna stručna pomoć medicinskog osoblja rukovodilac gradilišta treba organizovati pozivanje kola hitne pomoći odnosno organizovati odgovarajući prevoz povređenog u zdravstvenu ustanovu.

Odgovarajućim prevoznim sredstvom smatra se samo ono u kojem se povrijeđeni zaposleni može prevoziti u ležećem položaju.

Osoba koja organizuje prevoz povrijeđenog prevoznim sredstvom sa gradilišta dužna je prije nego što izda takav nalog da potpuno sigurno utvrditi da se stanje oboljelog usljed prevoza ili prenosa neće pogoršati. Ukoliko ova osoba nije u to sigurna treba sačekati dolazak hitne pomoći.

2.3.4.MJERE ZAŠTITE NA RADU KOD RUČNOG RUŠENJA KROVA

Ručno rušenje krova izvodi se odozgo naniže i pri rušenju se ne smiju ostaviti neporušeni djelovi krova, dimnjaka i ostalih elemenata krova.

Po izlasku na tavansku konstrukciju, rukovodilac radova i zaposleni koji će vršiti rušenje moraju se uvjeriti da je tavanska konstrukcija čvrsta i stabilna za kretanje i manipulisanje. Ukoliko je na pojedinim mjestima ista nije čvrsta i sigurna, potrebno ju je ojačati odgovarajućim materijalom koji obezbjeđuje siguran rad zaposlenih.

Za izlazak na krovnu konstrukciju ako je to potrebno koristiti odgovarajuće ljestve.

2.3.5.MJERE ZA BEZBJEDAN RAD SA DRVENIM ILI METALNIM LJESTVAMA

Prije upotrebe drvenih ili metalnih ljestvi za prilaz do radnog mesta ili za obavljanje radova sprovesti sledeće mjere za bezbjedan rad:

- Drvene ljestve izrađivati samo od odabranog drveta koje ne smije da ima mehanička oštećenja, niti čvorove, pukotine, trula mjesta, lisičavost i druge nedostatke;
- stranice ljestvi izrađivati od jednog komada drveta tako da se u gornjem dijelu mogu oslanjati i po potrebi pričvršćivati za objekat ili konstrukciju;
- Prečke ljestvi izrađivati od tvrdog drveta pravougaonog presjeka, na međusobnom rastojanju ne većem od 32 cm,
- prečke ljestvi moraju biti usađene ili urezane u stranice, a ne prikovane ekserima ili vezane žicom,
- rastojanje stranica ljestvi (čist otvor) ne sme da bude manji od 45 cm,
- u gornjem kraju stranica ljestvi prelaze ivicu poda na koji se izlazi, odnosno na koji su naslonjene, najmanje 75 cm, a u donjem kraju izmiču se od vertikale za 1/4 kosog rastojanja između oslonca na podu i oslonca u gornjem dijelu,
- ako se radovi izvode na klizavoj podlozi, na donjem kraju ljestve moraju da imaju papuče koje sprečavaju klizanje, a po potrebi mogu se gornjim krajem vezati za objekat,
- dvokrake ljestve osigurati od nedozvoljenog razmicanja krakova,
- dvokrake ljestve ne koristiti kao prilaz izdignutim radnim platformama,
- na jednokrakim i dvokrakim ljestvama dozvoliti rad samo jednom zaposlenih,
- metalne ljestve izrađivati i upotrebljavati sa gore navedenim merama za bezbjedan rad,
- ljestve koje se upotrebljavaju za rad moraju biti čvrste i stabilne pri upotrebi.

2.3.6.MJERE ZAŠTITE NA RADU KOD RUŠENJA ZIDOVA ZGRADE

Rušenje zidova na objektu vrši se postepeno odozgo naniže.
Zabranjeno je rušenje zidova potkopavanjem.

Rušenje zidova predviđeno je upotrebom teške mehanizacije. Redosljed rušenja zidova je sljedeći:

- Ukloniti sve pregradne zidove
- Ukloniti sve noseće zidove

a) Ručno rušenje

Ručno rušenje slobodno stojećeg zida vrši se sa odgovarajućih radnih skela.

Radnom skelom, smatra se privremena, pomoćna konstrukcija koja nosi radnu platformu, radni pod, stepenište ili drugi prilaz na kome se na visini 3,0 m i većoj od podloge, obavlja rad i kretanje zaposlenih, ručni prenos ili ručni prevoz opreme, alata i građevinskog materijala.

Radne skele se postavljaju, održavaju, koriste i uklanjaju prema tehničkoj dokumentaciji koja mora da sadrži:

- 1) analizu opterećenja, proračun svakog nosećeg elementa skele, proračun veza elemenata i dokaz stabilnosti skele u cjelini;
- 2) dispoziciju konstrukcije skele sa osnovnim dimenzijama, izgledom i poprečnim presjecima;
- 3) proračun i prikaz oslanjanja skele;
- 4) crteže elemenata skele sa dimenzijama, međusobnim rastojanjima i detaljima međusobnih veza;
- 5) crteže položaja i detalja veze skele sa objektom, detalja ukrućenja, razupirača i drugih elemenata koji se koriste za obezbeđenje stabilnosti skele kao celine;
- 6) crteže radnog poda i zaštitne ograde
- 7) crteže detalja veze radnog poda sa skelom i veze zaštitne ograde sa radnim podom ili skelom;
- 8) crtež prilaza radnim etažama skele;
- 9) odredbu za najveće dozvoljeno opterećenje i uputstvo za korišćenje i održavanje;
- 10) redosled i način montaže i demontaže sa mjerama zaštite na radu;
- 11) atest o ispravnosti upotrebljenih materijala.

Skele koje se sastoje od tipskih elemenata (tipske skele), moraju da imaju i potvrdu o tehničkoj ispravnosti svakog tipskog elementa ugrađenog u skelu.

Tipski elementi se obelježavaju i vode u posebnoj evidenciji u koju se upisuju datumi i rezultati izvršenih periodičnih provera ispravnosti u skladu sa uputstvom proizvođača.

Prije ugrađivanja u skelu, rukovodilac radova ili od njega određeni odgovorni zaposleni, pregleda i odobrava ugradnju ispravnih tipskih elemenata.

Tehničku dokumentaciju za skelu obezbeđuje rukovodilac radova izvođača i o njoj se stara i vodi računa da sa njom budu upoznati svi odgovorni zaposleni, a sa mjerama zaštite na radu pri montaži, održavanju, demontaži i svi zaposleni koji učestvuju u ovim radovima.

Tehničku dokumentaciju potpisuje odgovorni projektant, a ovjerava preduzeće koje ju je izradilo. Izmjena projekta skele može se izvršiti samo uz saglasnost odgovornog projektanta, o čemu na gradilištu mora da postoji dokaz.

Pre upotrebe skela se pregleda od strane komisije sastavljene od stručnih zaposlenih, koji utvrđuju da li je skela izvedena prema tehničkoj dokumentaciji, propisima o zaštiti na radu, tehničkim propisima i jugoslovenskim standardima, a kod tipskih skela da li ugrađeni elementi ispunjavaju uslove iz uputstva proizvođača i o tome sastavljaju zapisnik. Komisiju određuje rukovodilac radova, odnosno poslodavac.

Zapisnik o pregledu skele sastavni je deo dokumentacije o skeli.

Ispravnost skele provjerava se povremeno u toku rada, najmanje jedanput mesečno, a naročito posle vremenske nepogode, posle popravki, prepravki i premještanja. Provjere vrši rukovodilac radova ili od njega određeni odgovorni zaposleni, koji rezultat provere unosi u kontrolnu knjigu skele.

Tehnička dokumentacija skele čuva se na gradilištu do otpreme elemenata skele sa gradilišta.

Za manje radne skele, projekat nije neophodan, već se postavljanje, upotreba, održavanje i uklanjanje izvodi prema uputstvima i pod nadzorom rukovodioca radova, odnosno poslodavca ili od njih određenog odgovornog zaposlenog, u skladu sa propisima o zaštiti na radu, tehničkim propisima i jugoslovenskim standardima, a kod tipskih skela i prema uputstvu proizvođača.

Manjim radnim skelama, smatraju se skele kod kojih su istovremeno ispunjeni uslovi:

- 1) visina od čvrste podloge ne iznosi više od 5,0 m;
- 2) korisna površina radnog poda nije veća od 10,0 m;
- 3) ne koriste ih istovremeno više od dva zaposlena;
- 4) ne postavljaju se u blizini PTT, električnih i drugih vodova i objekata od posebnog društvenog značaja.

Skele mogu postavljati, prepravljati, dopunjavati i uklanjati samo stručni zaposleni, osposobljeni i zdravstveno sposobni za obavljanje radova na visini, pod stalnim nadzorom odgovornog zaposlenog.

Za međusobno spajanje elemenata skele mogu da se upotrebe samo sredstva predviđena tehničkim propisima i jugoslovenskim standardima, a kod tipskih skela vezni elementi izrađuju se u skladu sa uputstvom proizvođača.

Vezivanje pojedinih elemenata skele u konstruktivnu cjelinu izvodi se tako da ne bude umanjena nosivost elemenata ili nosivost skele kao cjeline.

Rušenje zidova zgrade potkopavanjem zabranjeno je.

Uklanjanje praškastog i rastresitog materijala sa ruševine na tlo vrši se pomoću pokrivenih drvenih korita, metalnih i plastičnih cijevi ili na neki drugi način koji sprečava širenje prašine.

Porušeni materijal na višespratnim objektima ne smije se nagomilavati na pojedinim etažama.

b) Mašinsko rušenje

Kada se objekat ruši mašinski, mašina mora da bude na udaljenosti koja je 1,5 puta veća od visine zgrade koja se ruši.

Ako se zgrada ruši guranjem onda se na prednji deo mašine postavljaju pomagala od gvožđa ili drveta preko kojih se sila prenosi na element koji se ruši, a mašina se udaljava na bezbedno odstojanje.

Ukoliko se za rušenje koristi čelično uže jačina na kidanje čeličnog užeta mora biti najmanje tri puta veća od vučne snage mašine.

Između čeličnog užeta i površine zgrade koja se ruši postavljaju se podmetači radi ravnomernog prenošenja vučne sile.

Izvlačenje stubova, nosača i drugih delova zgrade iz ruševine može se izvoditi tek pošto se prethodno oslobode od natrpanog porušenog materijala.

Korišćenje mašina točkaša za rušenje zgrade zabranjeno je.

2.3.7. NAČIN TRANSPORTOVANJA, UTOVARIVANJA, ISTOVARIVANJA RAZNIH VRSTA MATERIJALA, ZAŠTITA NA SREDSTVIMA ZA RAD

Kako u toku transporta i istovara materijala dolazi do najvećeg broja povreda, potrebno je precizno planirati i utvrditi ispravne radne postupke i metode rada, prije nego se pristupi radovima u transportu.

Radovi u transportu dijele se zavisno od transportnih sredstava koja će se koristiti na gradilištu.

To su:

- Ručna kolica
- Bageri
- Teretna motorna vozila,

a) Ručna kolica

Ručna kolica utovaraju s ubacivanjem materijala lopatama ili ručnim ubacivanjem materijala. Pri transportu treba naročito paziti da ne dođe do prevrtanja kolica i prignječenja stopala.

Prilikom bilo kakvog istovara materijala zaposleni koji vrše utovar i istovar moraju koristiti odgovarajuća lična zaštitna sredstva, kojima će štititi prste nogu i ruku. Koja se sredstva lične zaštite koriste za pojedine vrste poslova biće odrađeno u posebnom poglavlju.

b) Teretna – motorna vozila

Od teretnih motornih vozila na gradilištu će se koristiti kamioni bez prikolice. Rad sa ovim vozilima na gradilištu treba da se odvija sa sledećim zahtjevima:

Svako vozilo pri utovaru ili istovaru tereta mora se zakočiti ili na drugi način osigurati od kretanja. Ako je teren na kojim se nalazi vozilo za utovar ili istovar na nagibu, ispod točkova se moraju postaviti odgovarajući podmetači. Prije no što se pristupi otvaranju stranica vozila mora se utvrditi položaj tereta. Stranicu vozila moraju istovremeno otvarati dva zaposlena. Vozač je dužan da utvrdi da li je teret pravilno upakovan u vozilo, odnosno da utvrdi da li je uklonjen iz tovarnog sanduka, a takođe i da li je sanduk vozila osiguran od otvaranja.

Vozači su dužni da se pridržavaju svih saobraćajnih znakova na gradilištu.

- Istovar tereta u rastresitom stanju kao što su: šut, lomljen i kamen zemlja i dr. obavlja se vozilima koji imaju ugrađen uređaj za samoistovar- kiper. Prilikom istovara zaposleni se moraju odmaknuti od vozila
- Vozač se posebno mora uvjeriti u stanje klinova na vozilu u slučaju prisustva zaposlenih u blizini istovara materijala. Tek kad utvrdi da blizu vozila nema radnika i da su klinovi izvađeni po propisima može početi istovar.
- Ukoliko u sanduku vozila ostane materijal treba ga istresati laganim trzajem vozila (lagano kretanje i kočenje) ili ga ako ne uspije treba povlačiti alatom na dugoj motki. Zabranjeno je da se zaposleni penje na sanduk koji je pod nagibom
- Ukoliko se iz bilo kojih razloga rastresati materijal mora istovarati ručno na vozilo se može popeti onoliki broj zaposlenih da svaki od njih ima dovoljno prostora za rad bez opasnosti da povredi druge zaposlene
- Rastresiti materijal se smije tovariti samo do visine stranice vozila pod uslovom da to dopušta nosivost vozila
- Pri istovaru materijala sa ivice puta vozač mora voditi računa da vozilom bude dovoljno udaljen od ivice a da podloga na kojoj vozilo stoji bude čvrsta i stabilna
- Vreće se u cilju bezbjednog rada smiju slagati u pravilnim oblicima i to samo do visine stranice sanduka vozila
- Tereti valjkastog oblika moraju se slagati u pravilne oblike, u sanduk vozila. Ovi tereti moraju biti obezbijeđeni od kotrljanja i pokretanja. Za utovar i istovar valjkastih tereta veće težine moraju se koristiti odgovarajuća priručna sredstva kao što su daske postavljene na pod sanduka vozila užad i sl. Teret se mora naročito pažljivo istovarati. Teret valjkastog oblika težine preko 30kg nakon istovara iz vozila mora se kotrljati po tlu. Ručno prenošenje nije dopušteno.

c) Bageri

Za rad bager treba da se postavi na isplaniranu površinu i da se učvrsti radi izbjegavanja nepredviđenog i neželjenog pomjeranja. Za učvršćivanje se koriste podmetači koji se nose uz bager kao njegova stalna (inventarska) oprema. Zabranjeno je da se pod gusjenice bagera stavljaju predmeti koji se slučajno zateknu ili nađu pri ruci.

U slučaju da se u toku rada otkriju bilo kakve podzemne komunikacije radovi obavezno treba da se obustave i da se preduzmu odgovarajuće mjere radi dobijanja uputstva kako da se dalje postupa.

Zabranjeno je skidanje ugrađenih zaštita za vrijeme rada bagera.

Na bageru sa motorom sa unutrašnjim sagorjevanjem zabranjeno je držanje sudova sa gorivom. Posle snabdijevanja rezervoara sa gorivom motor treba obavezno brižljivo da se izbriše. Zabranjeno je takođe da se kod provjere nivoa goriva pri punjenju rezervoara koristi otvorenim plamenom i da se puši, da se raznose ugarci (vatra) u neposrednu blizinu bagera i da se osmatra bager uz primjenom buktinja za osvjetljenje – otvoreni plamen.

Pri radu sa bagerom bageristi je zabranjeno:

- da mijenja raspon strijele sa napunjenom kašikom
- da izvodi utovarne i istovarne radove sa ravnom kašikom
- da stavlja u pogon mehanizme za okretanje za vrijeme kopanja kašike
- da izvodi regulisanje kočnica, zamjenu zupčanika, čišćenje kašike i dr. pri podignutoj kašici

- da podiže i premješta lopatom bagera sitan materijal, grede, daske i ostale predmete

Utovar šuta u kamion treba da se izvodi sa strane ili iza, a nikako preko kabine vozača. Pri utovaru vozač kamiona dužan je da izađe iz kabine i da sačeka utovar na bezbjednom rastojanju. Za vrijeme premještanja bagera strijela treba da se postavi u pravcu kretanja a kašika da se podigne na visinu najmanje 0,5 m od zemlje.

Svaki bager treba sa obje strane da ima dobro vidljivu tablicu sa natpisom:

ZABRANJENO ZADRŽAVANJE U ZONI KRETANJA BAGERA

Prije nego što počne sa radom bagera bagerista mora to da označi zvučnim ustaljenim signalima koji se dobro čuju.

Ako se na bageru u toku rada otkriju kvarovi koji ugrožavaju sigurnost u radu rad bagera mora da se zaustavi sve dok se kvar ne ukloni.

Ako u toku rada bagerista primijeti zaposlene u opasnoj zoni obavezan je da ih opomene, pa ako i pored njegove opomene zaposleni ostanu u opasnoj zoni mora da zaustavi bager

Za vrijeme rada bagera zabranjeno je:

- zadržavanje zaposlenih na bageru
- izvođenje bilo kakvih popravki podmazivanja ili podešavanja na bageru
- penjanje na bager i silaženje sa njega
- odvratanje pažnje bageriste nepotrebnim razgovorima
- puštanje u kabinu drugih lica a posebno djece

Po završenom radu bagerista je obavezan da bager smjesti na bezbjedno mjesto da spusti kašiku na zemlju i uključi mehanizam za zabavljanje obrtne platforme.

d)Auto dizalica

Teren po kome se ove dizalice u radu kreću treba da bude ravan i odgovarajuće pripremljen.

Za sigurno izvođenje radova u prvom redu za povećanje stabilnosti dizalice se snabdijevaju kao po pravilu dopunskim podupiračima (osloncima). Pri radu bez oslonaca, nosivost dizalice naglo pada.

Zbog toga je kod podizanja tereta čija je težina blizu maksimalno dozvoljenoj (za odgovarajući raspon strijele) ili je nepoznata primjena podupirača obavezna. Pri tome mora da se primijene svi postojeći oslonci kod dizalice.

Rad sa autodizalicom dozvoljava se samo licima koja imaju dozvolu za upravljanje automobilom i autodizalicom. Dizaličar upravlja dizalicom iz specijalne kabine pričvršćene na okretnoj platformi.

Ako imamo u vidu specijalnost konstrukcije i rada autodizalice pored zahtjeva zaštite na radu navedenih naprijed rukovaocu autodizalice pri radu je zabranjeno:

- isključivanje mjenjača brzina pri ubrzanom kretanju dizalice
- podizanje većih tereta pa makar i ravnomjerno prije postavljanja dopunskih oslonaca
- podizanje tereta čija težina prelazi nosivost datu u uputstvu proizvođača za odgovarajući raspon strijele

Pred početak rada sa autodizalicom dizaličar je obavezan da provjeri ispravnost podupirača. Prije početka rada rukovalac je dužan da provjeri takođe ispravnost osvijetljenja radnog mjesta.

Nije dozvoljeno da se istovremeno premješta dizalica i razvlači strijela

Prilikom postavljanja dizalice na dopunske oslonce rukovalac je dužan da nastoji da budu ispravni i da provjeri da li su ispod njih podmetnuti čvrsti i izdržljivi predmeti. Podmetanje slabih predmeta ispod podupirača koji mogu da se polome ili sa kojih može da klizne oslonac pri podizanju tereta ili okretanju dizalice ne dozvoljava se.

Da bi se izbjegle havarije i povrede na radu mašinista dizalice je dužan da sa dizalicom vozi (kao inventar) podmetače za podupirače autodizalice što isključuje mogućnost da se za ove koriste predmeti koji se slučajno nađu u okolini.

U slučaju kada se radi sa zapaljivim materijalima (teretom) ili kada se nalazi na teritoriji na kojoj je povećana opasnost od požara dizaličar je dužan da na to upozori signaliste i druga lica koja dizalicu poslužuju da im zabrani da puše i da ne dozvoli rad pri kome se javljaju varničenja. Ako na dizalici i pored svega izbije požar, dizaličar je dužan da bez razmišljanja pristupi gašenju a istovremeno da preko jednog od članova ekipe pozove naibližu vatrogasnu ekipu.

Za vrijeme rada dizalice zabranjeno je svako kretanje na njoj a posebno stajanje pored njene platforme ili prelaženje sa pokretnog na nepokretni dio

Rukovalac treba obavezno da se uvjeri da nema lica između tereta koji se podiže i platforme objekta koji se siječe. Isto tako treba da se uvjeri u nemogućnost da strijela ili teret koji se podiže zakači za zidove stubove itd.

2.3.8. SMJEŠTAJ GRAĐEVINSKIH MAŠINA I ORUĐA ZA RAD I ALATA

Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno – odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu.

Za sva korištena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz zaštite na radu od ovlaštene institucije.

a rukovanje i održavanje navedenih sredstava rada može se povjeriti samo licu koje je stručno osposobljeno za takav rad i ispunjava određene uslove u smislu stručne, zdravstvene i druge podobnosti o čemu se mora voditi evidencija.

Ručni alat i oprema kao što su bušilice, brusilice, aparat za autogeno zavarivanje aparat za el. zavarivanje, pumpe za izbacivanje vode i sl. moraju biti posebno uskladišteni s tim da je lice zaduženo za njihovo izdavanje dužno isto izdati u ispravnom stanju. Samohodne građevinske mašine kao što su (auto dizalice, kamioni i sl.) trebaju biti ostavljena na sigurno mjesto uz obezbjeđenje čuvarske službe.

2.3.9. POSLOVI SA POSEBNIM USLOVIMA RADA

Kao poslovi sa posebnim uslovima rada na gradilištu smatraju se poslovi odnosno radni zadaci kod kojih se u toku rada javljaju povećane opasnosti od povređivanja, profesionalnih i drugih oboljenja i za čije je vršenje potrebna posebna zdravstvena, fizička i psihička podobnost, stručna sprema i doba života zaposlenih.

Kao poslovi sa posebnim uslovima rada na gradilištu smatraju se:

- poslovi mašiniste na autodizalici i bageru
- zaposleni koji rade na visini (monteri, varioci i drugi zaposleni)

Zaposleni koji se raspoređuju na ovim poslovima moraju posjedovati ljekarsko uvjerenje da su zdravi i sposobni za obavljanje tih poslova, moraju imati odgovarajuću stručnu osposobljenost i biti stariji od 18 godina. Ako zaposleni mijenjaju mjesta rada u istoj struci pa dolaze na poslove sa posebnim uslovima rada, moraju se predhodno uputiti na specijalistički ljekarski pregled.

Kako radne zadatke ovim zaposlenima određuje neposredni rukovodilac, dužan je da o tome obavijesti rukovodioca gradilišta koji će se odgovarajućom službom u radnoj organizaciji organizovati pomenuti pregled.

Ukoliko zaposleni iz grupe poslova sa posebnim uslovima rada ne ispunjavaju navedene zahtjeve, moraju se odmah premjestiti na druge poslove.

2.3.10. LIČNA ZAŠTITNA SREDSTVA I OPREMA ZAPOSLENIH

Budući da je primjenom tehničkih mjera zaštite nemoguće anulirati moguće opasnosti na otvorenom prostoru za zaštitu zaposlenih koji obavljaju poslove sa posebnim uslovima rada pored ostalih mjera zaštite (organizacionih, tehnoloških, tehničkih, i dr.) zaposlenih je potrebno obezbjeđiti i dati na korišćenje lična zaštitna sredstva i opremu i to:

- zaštitni šlem,
- zaštitne naočare s providnim staklom,
- štitnik za oči i lice,
- ušni čepovi protiv buke,

- respirator,
- kožne zaštitne rukavice,
- gumene rukavice za električare,
- zaštitne cipele sa čeličnom kapicom,
- kožna zaštitna pregača za varioce i armirače,
- zaštitno odijelo,
- zaštitni opasač,
- sredstva i oprema za zaštitu od atmosferskih nepogoda (kabanice, čizme i dr.) i
- sredstva i oprema za zaštitu od hladnoće (grudnjaci, bunde i sl.)

2.3.11.OBELEŽAVANE OPASNIH MJESTA I UGROŽENIH PROSTORA NA GRADILIŠTU

Ona mjesta na gradilištu gdje postoji povremena ili stalna opasnost moraju se na jasan i razumljiv način obeležiti tabelama upozorenja, upustvima, obojenim površinama i dr. oznakama.

Opasnim mjestima rada smatraju se ona mjesta, kod kojih se na užem području ili uz samo mjesto rada pojavljuju izvori opasnosti od mehaničkih povreda, povreda od električne struje, od opekotina i dr.

Na ovom gradilištu treba obilježiti sledeća mjesta rada i područja:

- ulaz u gradilište – treba postaviti tablu s upozorenjem: »Zabranjen pristup nezaposlenima» ovu oznaku treba postaviti na svim deonicama gradilišta koja čine zasebnu cjelinu.
 - na prilazima gradilištu sa glavnih saobraćajnica treba postaviti odgovarajuću saobraćajnu signalizaciju i to: usmeravajuće table, ograničenje brzine, oznake suženja puta i radova na putu, opšta opasnost, barijere;
 - ormarić za pružanje prve pomoći
- Skladištenje alata treba obilježiti simbolima o upotrebi ispravnog i neispravnog alata, ispravan i neispravan način podizanja tereta i sl.

Rukovodilac radova dužan je da izda nalog za pribavljanje svih upozorenja za siguran rad.

2.3.12.OBEZBJEĐENJE OPASNIH MJESTA I UGROŽENIH PROSTORA NAGRADILIŠTU

Tokom izvođenja radova će se pojaviti različiti izvori opasnosti kao normalna pojava procesa rušenja objekata ili kao posledica neispravnog postupka rada.

Da bi se spriječile neželjene posledice odnosno nesreće i povrede na radu, svi radovi kod kojih pojavljuju bilo kakve opasnosti moraju se izvoditi na osnovu utvrđenog kriterijuma, odnosno tehničkih upustava i režima rada.

2.3.13.ZAŠTITA OD PADA SA VISINE ILI U DUBINU

Na ovom gradilištu postoje mjesta rada koja predstavljaju opasnost od pada sa visine ili u dubinu. Da bi rad bio bezbjedniji, obradićemo ovu materiju kroz nekoliko načina zaštite.

- Zaštitna ograda,
- Poklopci,
- Ljestve.

a) Zaštitna ograda

Zaštitne ograde moraju se postaviti na svim mjestima rada, gdje postoji opasnost od pada s visine ili u dubinu, a nalaze se na visini višoj od 100cm od tla ili je otvor u blizini tog mjesta veće dubine od 100cm.

Sve zaštitne ograde moraju biti visoke najmanje 100cm sa tri vodoravne prečke. Razmak između prečki kod ograde ne smije biti veći od 30cm. Donja prečka, odnosno ivična zaštita mora biti visoka najmanje 20cm. Svaka zaštitna ograda mora biti tako čvrsta da bez oštećenja podnese bočni pritisak na rukohvat od 30 kp/m.

b) Poklopci

Zaštitni poklopci moraju se postaviti na sve otvore u tlu ako postoji mogućnost propadanja tijela ili samo jedne noge. Poklopci moraju potpuno prekriti otvor i moraju se tako izvesti da onemoguće njihovo pomjerenje.

c) Lestve

Strane lestvi ukoliko su od drveta moraju biti iz jednog komada i to od zdravog drveta. Dimenzije strana drvenih lestvi moraju biti 7 x 3. Ako se na gradilištu prave lestve duže od 5m dimenzije moraju biti 8 x 3,2cm. Prečke drvenih lestvi moraju biti od tvrdog drveta okruglog ili kvadratnog presjeka urezane u strane lestvi. Širina lestvi između strana mora biti najmanje 45cm, a razmak između ivica prečki ne smije biti veći od 32cm.

Lestve duže od 400cm moraju biti osigurane metalnim utegama. Lestve moraju prelaziti ivicu na koju su naslonjene najmanje za 75cm. Nagib lestvica prema vertikali ne smije biti ni veliki ni mali. Smatra se da je najpogodniji nagib kada je oslonac izmaknut za $\frac{1}{4}$ dubine lestvica (na 4 metra – 1 metar.)

Postojeće metalne lestve sa leđobranom na silosima će se koristiti za penjanje do platformi metalnih skela.

2.3.14. ŠTETNI GASOVI, PRAŠINA, PARA I OPASNOST OD POŽARA

-Rad na mjestima gdje se pojavljuju štetni gasovi, prašina i para, odnosno na poslovima na kojima postoji opasnost od profesionalnih oboljenja i oštećanja zdravlja, koje su prisutne u radnoj atmosferi, treba obavljati uz obaveznu primjenu odgovarajućih mjera zaštite. Na gradilištu se uglavnom pojavljuju:

- Štetne pare i gasovi na mjestima gdje se vrši autogeno i elektro rezanje i zavarivanje. Za zaštitu zaposlenih koji obavljaju poslove na mjestima gdje se pojavljuju štetni gasovi, prašina i pare koristeće se: tehničke mjere zaštite i sredstva i oprema za ličnu zaštitu zaposlenih (respirator, zaštitne naočale, zaštitna maska i dr.). Pojava vatre je moguća u eventualnim slučajevima kod radova na autogenom zavarivanju. Pri takvim radovima se moraju primjeniti posebne mjere zaštite od požara imajući u vidu okolnosti i obim navedenog posla. Kod korištenja boca za acetile i kiseonik moraju se primjeniti sve mjere zaštite kako ne bi došlo do nastanka i širenja požara, a što se prvenstveno odnosi na (mjesto korištenja, način korištenja, vrstu korištenog alata i sl.).

Kiseoničke i acitilenske boce ne smiju se izlagati uticaju sunca i moraju se držati odvojene prazne od punih u uspravnom položaju, a ako se koriste na kolicima dozvoljen je maksimalan nagib 45°. Kod rada sa ovakvim sredstvima, zaposleni trebaju koristiti odgovarajuću zaštitnu opremu i istima staviti na raspolaganje potreban broj vatrogasnih aparata tip «S» i »CO2». Svi zaposleni trebaju biti obučeni sa rukovanjem navedenih prenosnih aparata a naročito oni koji rade sa acitilenom. Pri ovim radovima neophodna je kontrola neposrednog rukovodioca.

2.3.15. RAD VIŠE POSLODAVACA NA GRADILIŠTU

Kada dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju sigurnost i život zaposlenih kod drugih poslodavaca.

Investitor i svi poslodavci koji izvode građevinske radove dužni su da, prije početka radova, zaključe ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima.

Ugovor se obavezno dostavlja inspekciji rada, najkasnije pet dana prije početka radova.

Kada se u procesu rada na gradilištu pored glavnog izvođača uključuju podizvođači i kooperanti, ugovorom se moraju predvidjeti sledeće obaveze:

- da dostave prijavu početka radova;

- da dostave elaborat o zaštiti na radu za svoj dio posla;
- da za zaposlene koji će raditi na mjestima sa posebnim uslovima rada, dostavi dokaze da ispunjavaju predviđene uslove,
- dokaz o ispravnosti sredstava za rad na mehanizovani pogon koja će koristiti u toku izvođenja ugovorenih radova.

Bez ispunjenje uslova iz prethodnog stava podizvođač odnosno kooperant ne može biti uveden u proces rada na gradilištu ili proizvodnom pogonu glavnog izvođača.

2.3.16. OBEZBJEĐENJE GRADILIŠTA POSLE RADNOG VREMENA

Posle završetka radnog vremena, imovina na gradilištu mora biti obezbijeđena od strane čuvara.

Dužnost čuvara na gradilištu je da:

- Čuva građevinski materijal, mašine, mehanizaciju, sredstva za rad, alat i sve što se nalazi na gradilištu.
- Za vrijeme dežurstva nedozvoljava pristup gradilištu od strane neovlaštenih lica, osim službenoj kontroli i organima policije,
- Redovno obilazi gradilište dok je na dužnosti,
- Vršiti provjeru u svim radnim prostorijama da eventualno nema upaljenih električnih potrošača,
- U slučaju požara preduzme mjere lokalizovanja požara, a ako to nije moguće pozove najbližu vatrogasnu jedinicu,
- Obavještava rukovodioca gradilišta za sve dešavanja na gradilištu,
- Ne napušta radno mjesto dok ne dođe smjena.

2.3.17. TEHNIČKA DOKUMENTACIJA NA GRADILIŠTU

Na gradilištu je obavezno da tehnički rukovodilac raspolaže sledećom tehničkom dokumentacijom:

- Elaborat o uređenju gradilišta
- Redoslijed pojedinih radova
- Građevinska knjiga
- Spisak zaposlenih angažovanih na gradilištu i slično
- Dokumentacija o periodičnom pregledu i ispitivanju sredstava rada kao i periodičnom ljekarskom pregledu zaposlenih.

Radovi na ovom gradilištu moraju se blagovremeno pripremiti u skladu sa ovim Elaboratom i drugim propisima.

2.4. ZBRAVSTVENI I BEZBJEDNOSNI STANDARDI

Svi izvođači radova i dobavljači treba da budu upoznati sa propisima i da imaju dozvole rad u skladu sa relevantnim standardima koji se nalaze u sljedećim publikacijama i opštim zakonskim uslovima. Prvenstveno se mora poštovati Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini koji navodi da se zaštita od buke postiže planiranjem, praćenjem, sprečavanjem i ograničavanjem upotrebe izvora buke, kao i ostala zakonska regulativa:

- Zakon o radu
- Zakonu o zaštiti i spašavanju
- Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu

2.5. ZASTITA ŽIVOTNE SREDINE

Generalno o zaštiti životne sredine

Zaštita životne sredine podrazumijeva trajnu zaštitu vrijednih prirodnih i stvorenih vrijednosti u cilju održavanja i poboljšanja kvaliteta sredine teritorije projekta i šireg okruženja. U cilju zaštite

životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa a kojima su obuhvaćena sljedeća područja: urboekologija, zaštita od požara zaštita od buke i zaštita od zagađenja zemljišta i vazduha.

Tehnologija izvođenja radova i upotreba potrebne mehanizacije moraju biti prilagođene komunalnim odlukama koje štite uslove planiranih objekata, očuvanje sredine i sanitarno-higijenske mjere za očuvanje prostora. Tokom izvođenja projekta neophodno je pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori (navodimo osnovne zakone):

- Zakon o upravljanju otpadom
- Zakon o izgradnji objekata
- Zakon o životnoj sredini
- Zakon o zaštiti na radu
- Zakon o zaštiti vazduha
- Zakon o vodama
- Zakon o moru

Pomenuti zakonski akti kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u cilju zaštite ljudi i životne sredine.

Tokom rušenja najznačajniji uticaj na građevinske radnike je izražen kroz fizičku opasnost. Za radnike na lokaciji i posjetioci bice pripremljeni procjena rizika i plan zaštite na radu i zaštite životne sredine. Procjena rizika i plan zaštite na radu i zaštite životne sredine obuhvataju bezbjednosna pravila koja se moraju sprovoditi na lokaciji, obuku, izdavanje i korišćenje ličnih zaštitnih sredstava, oznake za opasnost, obezbjeđenje mokrog čvora i čistih prostorija za jelo i piće. Na lokaciji će biti zabranjeno pušenje, a ishrana dozvoljena samo u za to određenim prostorijama. Plan će biti u skladu sa pravilima prakse za rad na ovakvim lokacijama a lice ovlašćeno za zaštitu na radu biće zaduženo da nadzire i obezbijedi usklađenost sa planom. Posle uklanjanja i odvoženja azbestnocementnih tabli na lokaciji neće biti potencijalno opasnih materijala. Za interni otpad (građevinski otpad) predviđa se odlaganje van lokacije kompleksa na prostor koji je odredila Opština NIKŠIĆ. Po mogućnosti treba predvidjeti njegovu ponovnu upotrebu.

Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (incidenta)

Incidentna situacija tokom izvođenja radova se ogleda u nekontrolisanom rušenju što može rezultirati fizičkim uticajima na radnike koji izvode rušenje i uništavanju građevinskih mašina. Mjera koja će se permanento preduzimati je radna disciplina kao i trenutna obustava radova za slučaj bilo kakve akcidentne situacije.

Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine

Uopšteno mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:

- Uklanjanje nagomilanog materijala;
- Upravljanje emisijom prašine tokom rušenja;
- Nabijanjem zemlje i šuta kao preventive da se ne bi prašina dizala tokom vjetrovitog vremena;
- Čišćenje lokacije poravnavanje i upravljanje otpadnim materijalom;
- Ograničenje brzine vozila na lokaciji na 10 km/h;
- Pokrivanje materijala na kamionima pri odvoženju;
- Minimiziranje visina pri prebacivanju rastresitog materijala;
- Čišćenje postojećih ulica gdje se obavlja transport materijala i održavanje naknadno uspostavljenih dionica za transport
- Pranje točkova na vozilima koja napuštaju lokaciju

Predviđene mjere - vazduh

Tokom radova rušenja na lokaciji će se uvesti odgovarajuće mjere kontrole i upravljanja kako bi se kontrolisala emisija prašine. Građevinske operacije će se tako definisati da nema nepotrebnih

kretanja materijala i opreme koji su potencijalni izvori stvaranja prašine. Od izvođača će se zahtijevati da pripreme plan upravljanja životnom sredinom čime će se obezbijediti stalna kontrola emisije prašine.

Predvidene mjere zaštite od buke

Da bi se minimizirao uticaj buke tokom rušenja biće pripremljen plan za upravljanje okolinom i biće namijenjen pored ostalog i za smanjenje nivoa buke. Kao dio ovog plana koji se odnosi na buku specificiraće se sledeće mjere:

- Izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama;
- Primjeniće se odgovarajući monitoring program kako bi se obezbijedila kontrola buke i primjenila najbolja iskustva
- Implementiraće se program informisanja opštinskih organa i lokalnog stanovništva o programu rušenja

Predvidene mjere - zemljište

Aktivnosti koje će se obavljati na lokaciji tokom rušenja vodiće do oštećenja tla. Kroz sanacione zemljane radove će se zahtijevati konstantan nadzor i monitoring. Na kraju radova izradiće se izvještaji koji će opisati sve izvedene radove (ovo uključuje i detaljan opis materijala koji su uklonjeni). Tokom rušenja javiće se značajne količine inertnog otpada (građevinski otpad od rušenja) kao i mogućnost ponovne upotrebe nekih građevinskih materijala npr. kamena, izdrobljenog betona i sl.

Obavljanje saobraćaja / kontrola prašine vlaženjem

Kretanje vozila prilikom rušenja potencijalno uslovljava podizanje prašine. Kontrolisano vlaženje će se sprovesti tokom izvođenja radova kako bi se uticaj prašine sveo na minimum i biće pažljivo kontrolisana kako bi se na najmanju mjeru sveo nivo infiltracije/poniranja i oticanja površinske vode ili blata.

Predvidene mjere - saobraćajna infrastruktura

Namjera je da plan transporta materijala bude usaglašen sa opštinskim vlastima NIKŠIĆa prije izvođenja. Plan transporta će sadržati i informacije o obimu vrsti i rutama saobraćaja koji je posljedica prevoza materijala do deponije i nacrt mjera koje će biti usvojene u cilju minimiziranja uticaja. Reklirani materijal će se dalje koristiti u građevinske svrhe (nasipanje puteva i sl).

2.6. RECIKLAŽA

Reciklaža materijala obuhvata aktivnosti koje se prema vremenu izvođenja mogu grubo podijeliti na dvije osnovne

- a) reciklaža u fazi pripreme objekta za rušenje što obuhvata postupke sortiranja i odlaganja materijala koji imaju upotrebnu vrijednost u zatečenom obliku i koje treba kao takve sačuvati u postupku rušenja ili ih je potrebno ukloniti radi sprečavanja trajnog zagađenja okoline prilikom deponovanja (plastika, staklo, opeka, kamen, itd)
- b) reciklaža u fazi obrade materijala nakon rušenja što obuhvata postupke drobljenja, usitnjavanja, pročišćavanja i prosijavanja materijala nastalog rušenjem (drobilice, uređaji za pročišćavanje vodom ili zrakom sita za prosijavanje i izdvajanje frakcija materijala) te zbrinjavanje sekundarnih sirovina (metal, plastika, staklo, itd)

Metalni otpad

Reciklaža metala danas je vrlo korisna ekološka djelatnost no ona se ne obavlja unutar lokacije radilišta već će se predati ovlašćenim distributerima ove vrste otpada. Pripremljeni i već sortirani materijal tovari se na kamione. Kroz sve procese prikupljanja metalnog otpada treba da se poštuju ekološke norme, standardi. Prilikom obavljanja poslova sakupljanja metalnog otpada treba

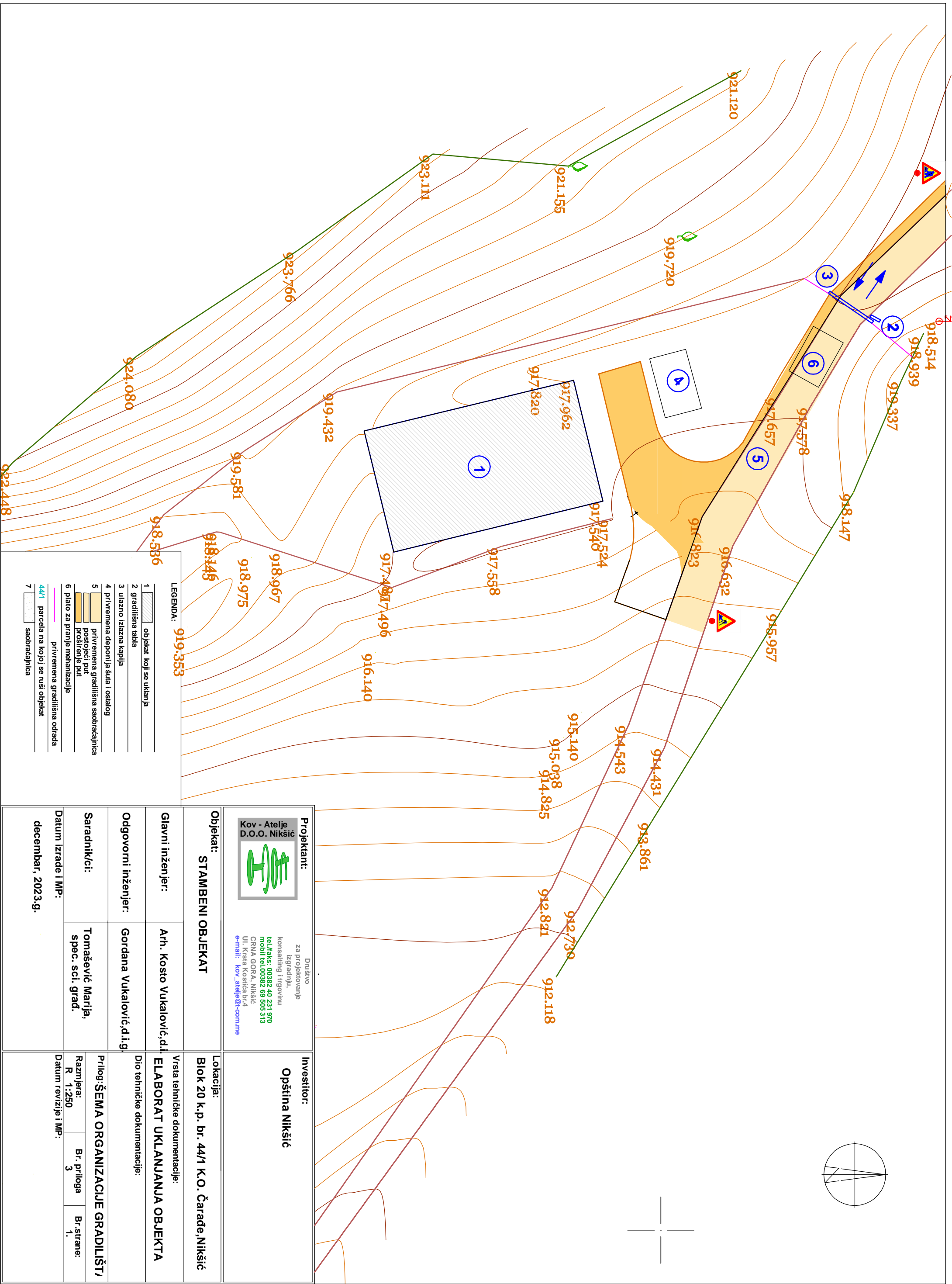
uspostaviti sistem tako da zaposleni na svim nivoima na čelu s upravom imaju obavezu sprečavati zagađenje životne sredine, ugrožavanje zdravlja i sigurnosti ljudi, zadovoljavati zakone i obavezujuće propise koji se odnose na zaštitu životne sredine. Metalni otpad razvrstati na dijelove istosrodne po hemijskom sastavu strukturi te ga svesti na dimenziju pogodnu za transport i dalju obradu u topionicama i livnicama u zemlji i inostranstvu. Nakon selektovanja pripremljeni metalni otpad se najčešće tovari u kamione specijalizovanog društva i odvozi. Sredstva i oprema kojima se prevozi metalni otpad moraju obezbjeđivati sprečavanje rasipanja ili preliivanja otpada i širenje prašine, buke i mirisa. Vlasnik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada u skladu sa katalogom otpada.

Građevinski šut

Ključni i najvažniji uticaj rušenja objekata ogleda se kroz problem deponovanja građevinskog šuta. Odlaganjem građevinskog šuta na gradsku deponiju nastaje višestruka šteta za društvo jer se umjesto njenog recikliranja i ponovnog korištenja za potrebe nove izgradnje za te iste potrebe koristi novi prirodni materijal iz prirodnih neobnovljivih izvora. Stoga je širi društveni interes da se sav građevinski šut nastao rušenjem građevina reciklira i na taj način se umanju potreba za korištenjem sirovina iz prirodnih izvora. Da bi reciklaža građevinskog šuta bila efikasna i ekonomski isplativa cijeli postupak je potrebno organizovati na planski i sveobuhvatan način koji će uključivati sve korake procesa:

- 1.priprema objekta (odvajanje i selekciju materijala po vrstama),
- 2.mašinsko rušenje,
- 3.reciklaža drobljenje i usitnjavanje, prosijavanje i
- 4.ponovno korištenje materijala

***GRAFIČKA
DOKUMENTACIJA***

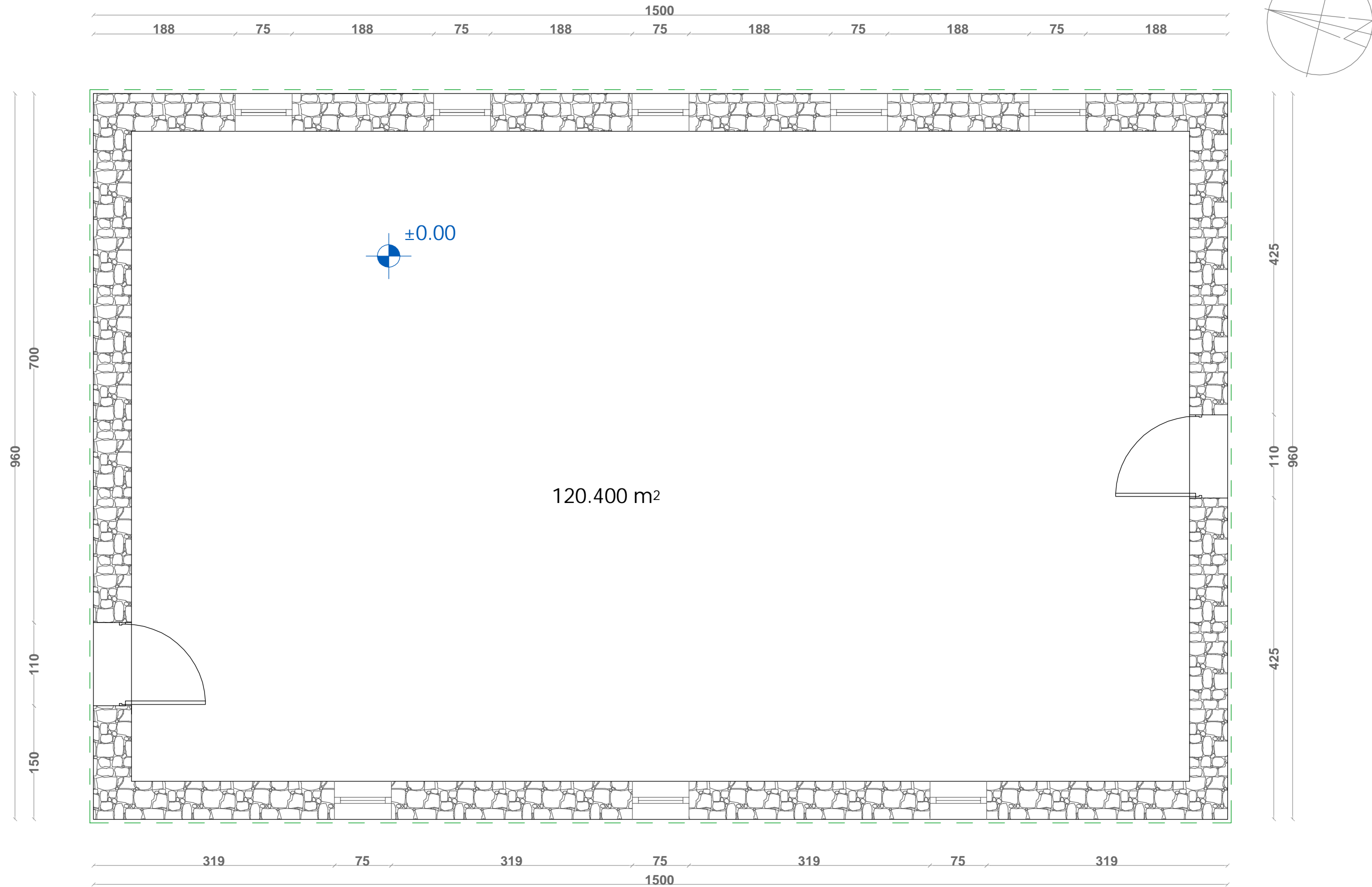

LEGENDA: 919.353

1	objekat koji se uklanja
2	gradilišna tabla
3	ulazno izlazna kaplja
4	privremena deponija šteta i ostalog
5	privremena gradilišna saobraćajnica
6	postojeći put
7	proširenje put
	privremena gradilišna odrada
	44/1 parcela na kojoj se ruši objekat
	saobraćajnica

Projektant: Društvo za projektovanje izgradnju, konsalting i trgovinu tel./faks: 00382 40 231 970 mobil tel.: 00382 69 505 313 CRNA GORA, Nikšić Ul. Krsta Kostića br.4 e-mail: kov_atelje@t-com.me		Investitor: Opština Nikšić	
Objekat: STAMBENI OBJEKAT		Lokacija: Blok 20 k.p. br. 44/1 K.O. Čarade, Nikšić	
Glavni inženjer: Arh. Kostio Vukalović, d.i.g.		Vrsta tehničke dokumentacije: ELABORAT UKLANJANJA OBJEKTA	
Odgovorni inženjer: Gordana Vukalović, d.i.g.		Dio tehničke dokumentacije:	
Saradnik/ci: Tomašević Marija, spec. sci. grad.		Prilog: ŠEMA ORGANIZACIJE GRADILIŠTA	
Datum izrade i MP: decembar, 2023.g.		Razmjera: R 1:250	Br. priloga 3
		Datum revizije i MP:	Br. strane: 1.

Osnova postojećeg stanja

POVRŠINA POSTOJEĆEG OBJEKTA			
Br.	Naziv prostorije		Neto površina
1	Hol		120.40m ²
Ukupna neto površina objekta			120.40m²
Ukupna bruto površina objekta			144m²

LEGENDA MATERIJALA	
	postojeći zidani elementi - RUŠI SE
	postojeća podna obloga - RUŠI SE
	linija gabarita objekta koji je planirana za rušenje

Projektant: Društvo za projektovanje izgradnju, konsalting i trgovinu tel./faks: 00382 40 231 970 mobil tel. 00382 68 231 970 CRNA GORA, Nikšić Ul. Krsta Kostića b.b. (poštanski fah 20) e-mail: kov_atelje@t-com.me		Investitor: Opština Nikšić
Autor projekta:		Objekat: Mjesna zajednica Čarađe
Vodeći projektant:	Gordana Vukalović, d.i.g.	Lokacija: kat. par. 409 K.O. Petrovac, Budva
Odgovorni projektant:	Gordana Vukalović, d.i.g.	Vrsta tehničke dokumentacije: ELABORAT UKLANJANJA OBJEKATA Dio tehničke dokumentacije:
Projektant:	Arh. Kosto Vukalović, d.i.	Prilog: PLAN PRIZEMLJA
Datum izrade i MP: decembar 2023.g.	Razmjera: 1:50 Br. listova: 3 Br. lista: 2.	Datum revizije i MP:

NETO POVRŠINA	
BRUTO POVRŠINA	144.00m²

Projektant: Društvo za projektovanje izgradnju, konsalting i trgovinu tel./faks: 00382 40 231 970 mobil tel.00382 68 231 970 CRNA GORA, Nikšić Ul. Krsta Kostića b.b. (poštanski fah 20) e-mail: kov_atelje@t-com.me		Investitor: Opština Nikšić	
Autor projekta:		Objekat: Mjesna zajednica Čarađe	
Vodeći projektant:	Gordana Vukalović,d.i.g.	Lokacija: kat. par. 409 K.O. Petrovac, Budva	
Odgovorni projektant:	Gordana Vukalović,d.i.g.	Vrsta tehničke dokumentacije: ELABORAT UKLANJANJA OBJEKATA	
Projektant:	Arh. Kosto Vukalović,d.i.	Dio tehničke dokumentacije:	
Datum izrade i MP: decembar 2023.g.		Prilog: FOTO DOKUMENTACIJA	
		Razmjera: 1:100	Br. listova 3
		Br.lista: 3.	
		Datum revizije i MP:	

PRILOZI

